

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ:37

CENA 1 D.

VIKEND ROMAN

GRAD UPLAŠENIH

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

CRTANI ROMANI

CENA 1 D

169

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

GRAD UPLAŠENIH

Naslov originala: .

WILLIAM MARK:

Gluthauch aus el Bravo

Copyright by Martin Kelter Verlag

Već od svitanja jahač je bio u sedlu. Jutarnja svežina morala se iskoristiti za jahanje. Pred njim je bio dug put, a u ovom delu zemlje već oko devet sati sunce nemilosrdno peče.

Jahač je bio čovek širokih ramena. Na sebi je imao sivu pamučnu košulju i šešir širokog oboda, koji je nekada bio orn a sada žut od sitne peščane prašine.

Čovek je bio opasan širokim opasačem od crne bivolje kože, a sa obe strane visio mu je u futroli po jedan kolt.

Taj usamljeni jahač bio je maršal Vajat Erp iz Dodž Sitija u Kanzasu.

Nigde, dokle je oko dopiralo, nije se videlo neko zgodno mesto za odmor.

Bilo je oko pola dva, kada je Vajat prolazio kroz usek jedne dosta visoke peščane dune. Tek što je prošao, odjeknuo je pucanj.

Vajat oseti snažan udar u glavu, pade iz sedla na usijani pustinjski pesak i ostade nepomično da leži.

Ubrzo su se iza dune pojavila dva

jahača i uputila se prema pogodnom maršalu.

Jedan od njih je bio srednjeg rasta, mršav, tamnopus, kao ugalj crnih očiju.

Nosio je široki sombrero, plavu košulju i široke pantalone sa velikim resama. To je bio tridesetjednogodišnji Teksašanin Rik Hanter.

Drugi jahač je bio visok, snažan čovek, koščatog, izboranog lica. Popreko, preko nosa, video mu se crveni ožiljak. Bio je to kauboj Džubel Čet iz Oklahome. Pogled njegovih sivih očiju bio je uperen u nepomičnog čoveka, koji je ležao u pesku.

Teksašanin pođe rukom ka koltu.

— Ostavi ga! Mrtav je. A i onako se već čuo pucanj puške — reče Čet i pokaza rupu na Vajatovom šeširu. Onda sjaha i skide Vajatu opasač sa oružjem. Zatim mu brzo pretrese džepove, uhvati ričana za uzde i opet skoči u sedlo.

Hanter je još neko vreme ukočeno stajao, gledajući nepomičnog čoveka.

Nogom nabaci pesak preko njega i odmah zatim vinu se u sedlo.

Bio je već udaljen nekoliko jardi, kada se vratio i još jednom pucao u čoveka u pesku.

Ali bio je loš strelac. Iako je pucao sa svega pet jardi, metak je samo okrznuo potiljak Vajata Erpa koji je bio onesvešćen. Taj novi pucanj ga je osvestio.

Vajat se naglo okrenu i istog trenutka u njegovoj ruci zaurila jedan dvocevni revolver tipa deringer.

Razbojnik je imao kolt u ruci, ali nije stigao da opali. Metak iz deringera ga izbacila iz sedla.

Držeći otkočen revolver u ruci, Erp priđe banditu. Teksašanin Rik Hanter bio je mrtav. Metak ga je pogodio pravo u srce.

Rik je bio konjušar na jednom ranču nedaleko od severne obale Rio Granda, sve dok pre dve godine nije naišao na kaubojza Džubela Četa iz Oklahome.

Čet je umeo da od, do tada bezazlenog, konjušara stvori zločinca premazanog svim mastima, istog kakav je i sam bio.

Već nekoliko dana su se skitali po pešćarama, sedam milja severno od malog teksaškog grada El Brava. Ali nisu sreli nikoga koga bi mogli da opljačkaju.

Ljudi, koji su morali u grad, radije su išli daljim putem koji nije vodio kroz pustinju.

Pre tri dana ova dvojica su napala poštansku kočiju u stanici za zamenu konja. Tom prilikom su dva čoveka lakše i jednog teže ranili. Njihov plen je bio mršav. U poštanskoj kočiji bio je samo jedan putnik i to neka skitnica, koja se bez znana vozača zavukla u kola.

Onda se pre četvrt sata na zapadu

pojaviio jedan jahač i Čet je pucao u njega.

Sada je bio udaljen sto pedeset jardi od mesta prepada. Bio je već iza jedne dune kada je čuo Hanterov pucanj, a odmah zatim i Vajatov.

Džubel Čet je zastao i okrenuo oba konja.

Kad je stigao na kraj dune, u susret mu je dolazio Hanterov konj. Čet ga odmah uhvati i zagleda se u čoveka koji je, teturajući se, išao ka nepomičnom Hanteru.

Zločinac se za trenutak ukočio od straha.

— Nebesa! Pa onaj čovek je morao biti mrtav! On je dobio metak u glavu...

— Ili...

Tada onaj čovek preko podiže glavu i pogleda u Četa.

Bandit je stajao kao da je prikovao za zemlju. Razdvajalo ga je svega četrdeset koraka od čoveka za koga je mislio da je mrtav.

Tek kada se Vajat pokrenuo, munjevito uzeo Hanterov revolver i pojurio napred, Džubel se okrenuo i pojurio ka konjima. Skoči u sedlo i odjuri.

Riđana je privezao za svoje sedlo, a Hanterov konj ga je sam sledio.

Vajat je gledao za odbeglim zločincem.

Maršal nadlanicom obrisa bradu, opipa glavu, uze šešir i pogleda rupu koju je metak napravio na crnom filcu. Opipa i udubljenje koje je metak napravio na maloj metalnoj pločici, koju nosi već dugo vremena pozadi u šeširu i koja ga je spasla već od tri metka.

Onda oseti kako ga peče rana na potiljku, koja, srećom, nije povredila

kost. Vajat otkide komad košulje i stavi na ranu. Preko toga poveže i svoju maramu.

Nesnosna vrućina i bol od rane mučili su čoveka iz Misurija. A tu je ležao i mrtav čovek, ukočenog pogleda, uperenog u vedro plavo nebo. Čovek iz Misurija nabaci pesak preko mrtvog bandita. Onda pođe na put.

Na put? Zar je to bilo putovanje? Bez konja, kroz užareni pesak?

Koža mu je gorela kao na vatri. Oči su ga bolele a od rane na vratu sve mu je zvonilo u glavi.

Samo da još nije bilo i te proklete žeđi!

Onaj drugi razbojnik mu je sa rindanom odneo vinčesterku, bisage i sve što je čovek iz Misurija imao kod sebe.

I opasač sa oba revolvera.

Vajat se okrenu ka severozapadu, onda se spusti na pesak i iskopa rov u vreloj pesku, pa iscrpljen i umoran leže u njega.

Možda će se sada vratiti onaj drugi bandit. Sa puškom bi ga mogao likvidirati i sa velike udaljenosti, a da se sam ne izloži nekoj opasnosti. Jer maršal je imao samo svoj deringer i Hanterov kolt, a oni nisu imali baš veliku nosivost.

Ali Čet Džubel se nije vratio.

Kada mu je bol u glavi malo popustio, čovek iz Misurija ustade i pogleda unaokolo. Nigde nije bilo ni žive duše.

Vajat je imao osećaj kao da mu je žilama teklo usijano olovo.

Ne smem ostati ovde da ležim!

Ali po suncu nije smeo dalje. Nemoguć izazvana znatnim gubitkom krvi

brzo bi ga savladala. Morao je sačekati veće.

Dakle, čovek koji je odveo konje, nije se vratio.

Vajat ga je još uvek čekao, jer mu je morala doći ideja o pušci.

Činilo mu se da se dan pretvorio u večnost.

A onda — sunce se počelo spuštati ka horizontu.

Čovek iz Misurija ostao je i dalje u svom udubljenju, pošto je još uvek čekao na napad zločinca.

Tek kada je sunce sasvim zašlo, a nebo se obojilo crveno-ljubičastom svetlošću, ustao je, stresao pesak sa odela i krenuo na put.

Kuda da se okrene? O tome je već razmišljao celi dan. Kada je u svaću polazio, mislio je da će uveče stići do puta kojim idu poštanske kočije za Builu. Ali tamo neće stići do zore, čak ni trčeći.

Kuda su banditi nameravali? Došli su sa juga, a onaj drugi je i pobegao opet ka jugu.

Vajat je čekao dok je izašao mesec. Oprezno se približi mestu na kome je razbojnik stajao sa konjima.

Nije se prevario. Tragovi konjskih kopita jasno su se videli. Veoma oprezno je pošao za njima. Uvek, kada bi okolina bila nepregledna, odvajao bi se od traga, pazeći da ga njegov protivnik ne bi negde iznenadio ili čak napao sa leđa.

Činilo mu se da brežuljkasti kraj nikada neće prestati. Satima se Vajat penjao i spuštao peščanim brežuljcima, idući ka jugu.

Nešto iza ponoći zastao je potpuno iscrpljen. Spustio se na kolena. Još uvek je iz peska izbijala jara.

Posle kraćeg odmora ustade i po-
de dalje.

Na istoku se rađao novi dan, a
maršal je još išao.

Kad se horizont obojio zlatnim
sunčevim rumenilom Vajat stade jer
je na trideset jardi ispred sebe ugle-
dao u pesku bljesak nekog metal-
nog predmeta.

Jedna mamuza — jedna velika
teksaška mamuza sa prekinutim
kožnim kajišem ležala je u pesku.

Bez sumnje je lopuža ovde mora-
la da se bori sa konjem, pri čemu
je izgubio mamuzu. Možda to nije
ni primetio.

Trag je vodio dalje dolinom, pra-
vo ka jugu.

Crvena užarena lopta se na isto-
ku penjala, bacajući svoje zrake po
Ljana Estakadu.

Oko devet sati već je bila užasna
vrućina. Svaka milja, svaki korak
bili su za ranjenika pravo muče-
nje. Čovek iz Misurija je išao dalje.
Kuda li vodi široki trag ona tri ko-
nja? Gde je bio razbojnikov oltj?

Vajat je slabo poznavao ovaj kraj.
Tu negde mora da se nalazio Pijot.
Ali do njega mora da je bilo još
najmanje četrdeset milja.

Vajat nije mogao verovati da je
bandit zaista nameravao tamo.

A kuda bi inače?

Da li je između Pijota i Džela bi-
lo još neko naselje?

Sumnjivo! Između malih naselja
Pijota na jugu i Džela na severu na-
lazio se pakao.

Pakao pustinje El Bravo.

Ali o tome čovek iz Misurija još
ništa nije znao. Trag je vodio ka
jugu.

Oko podne se teren počeo penjati.

Bio je opet prekriven peščanim va-
lovima, koji su mu postepeno sve
više smanjivali vidik.

Zar će opet i ovaj dan biti isti kao
prethodni? Da nije zločinac računao
sa takvim maršom svoga protivni-
ka? Da ne čeka tamo negde u za-
sedi?

Maršal je morao misliti i na to.
Zato ponovo napusti trag i pođe ka
jugostoku gde je mogao najlakše da
obilazi dune. Bio je jedan sat. Sun-
ce je bilo u zenitu, bacajući ubistve-
nu jaru ka zemlji.

Čovek iz Misurija se spustio na
vrh jednog brežuljka, odakle je
imao pregled ka jugu i jugozapadu.
Vajat je zurio po okolini užarenim
pogledom svojih upaljenih očiju. Zar
tamo da ide? Dokle je pogled do-
pirao nigde se nije mogao videti ne-
ki grm, neki kaktus, koji bi iscrp-
ljenom putniku mogli pružiti malo
svežine.

Podnevna žega postajala je sve ne-
snošljivija.

Šta se ono tamo presijavalo? Vo-
da?

Vajat protrlja oči.

Do đavola, zar je već tako daleko
stigao od nesnošljive vrućine da
je...

Okrene glavu i pogleda nazad. Čak
i ovaj mali pokret u njemu izazva
bol.

Iza njega su bile peščane dune. A
od njih je dolazio vetar koji je bio
vreo kao da je duvao iz pakla.

Čovek iz Misurija stisnu zube. Ne!
Neće se okrenuti.

Opet iskopa rupu. Izgledalo mu
je i da će mu pesak spržiti ruke.
Mislilo je da ne bi bilo gore ni kop-

kati po žaru u kome je kovač zagrejavao gvožđe.

Sasvim iscrpljen, Vajat pade u iskopanu rupu, licem nadole, ležeći skoro bez svesti. Osećao je pesak u ustima, očima i ušima.

Sunce nije znalo za milost.

Činilo mu se da se nije pomicalo samo da bi mu što pre donelo smrt.

Možda bi smrt bila najbolje rešenje...

Tada se čovek iz Misurija naglo trže, izađe iz rupe i pođe nizbrdo, koračajući ukočenim nesigurnim koracima prema dolini, prema paklenoj vrućini.

Potpuno apatično je išao napred. Jedva da je još osećao bol. I vreli dah kao da je osećao samo iz daljine. Jesu li to bili njegovi poslednji časovi? Je li to bila otupelost, koja je obično glasnik smrti u pustinji?

Idi dalje! Samo ta misao mu se ponavljala.

Moram ići dalje za tragom i pro-naći svog konja i čoveka...

Sedam sati maršal iz Dodža je hodao kroz pakao El Brava.

Onda u jednoj dolini opazi grad.

Kuće kao da su izrasle iz zemlje.

Bile su blizu.

Jedva ako je bila jedna milja do njih.

Nikakav put nije vodio tamo, sem traga ona tri konja.

Mora da je to bila fatamorgana ili ludilo.

Kad je stigao do kraja doline, pao je... i ostao da leži.

Poslednje rezerve snage bile su utrošene. Nije više mogao ni glavu da dignе. Oko njega nastupi mrak. Izgubio je svest.

Kad je došao k sebi čuo je iz da-

ljine neki šum. Činilo mu se bar tako. Šum koraka. Pokuša da dignе glavu — ali to mu nije uspelo.

Ono što je video kroz sivkasto crvenu ikoprenu vratilo je snagu i život u njegovo telo.

Video je par čizama. Par visokih čizama — sa jednom mamuzom.

Odakle je dobio snagu, maršal kasnije ni sam sebi nije mogao da objasni. Brzo se okrenuo. U njegovoj ruci nađe se deringer.

Užarenim očima gledao je u čoveka koji je stajao na tri jarde od njega.

Bio je to omalen čovek, maslinaste puti, sa crnim brkovima. Crne oči zapanjeno su zurile u deringer.

Tada iz čoveka iz Misurija izbi promukao smeh.

Odmah zatim ponovo pade.

Deringer mu ispade iz ruke. Oseti kako ga neko dotače, okrenu ga i kad je otvorio oči, video je lice koje se cenilo.

— Senjor...!

Vajat je gledao u to lice, čuo je reči, ali nije mogao odgovoriti. Osetio je da ga je čovek podigao u sedeći položaj, osećao je nešto na usnama, što je u njega ulazilo kao led.

— V o d a!

— Hladna voda!

Tada ču glas nepoznatog: — Santa Marija Madona! On umire! On umire na mojim rukama.

Opet ga pusti nazad u pesak, i Vajat ču brze korake.

Čovek se brzo vratio. — Viski, Senjor! Imam viski! Možda to nije dobro, ali ako sada išta pomaže, onda je to viski!

Kao otrov silazio je alkohol kroz njegovo suvo grlo i činilo mu se da

će mu jednak izgoreti. — Pao mu je u stomak kao olovo.

Čovek je nešto mrmlijaio na španskom. Bila je to molitva.

Vajat ga je slušao kao u bunilu.

Tada primeti da se čovek opet nagnuo nad njim.

— Mrtav je — čuo ga je kako govori na španskom. — Mrtav! Usijani pesak ga je ubio! Ta paklena dolina...

— Vode!

Debeljko se povuče i požuri nazad. — Pa vi ste još živi, senjor!

— Vode...

Tada se mlaz vode kao prava kiša sruči na njegovo lice, preli se preko kragne košulje i poče da mu se slika ka grudima.

Debeljko opet uspravi maršala. — Senjor! Pođite! Odvešću vas do mog konja. Ne, to ne može! Dovešću svog konja ovamo...

Skočio je i otrčao.

Vajat je čuo muklo trupkanje konjskih kopita u pesku.

— Opet sam ovde! I... hej, senjor! — Čovek klekne pored njega i uze mu lice svojim grubim rukama i pogleda ga u oči. — Senjor...

— Da?

— Već sam se uplašio...

Vajat promuća. — Vode!

— Vode, si... si! — Čovek opet otvori flašu i poče ponovo da je sipa na Vajata. — Živi ste! To je najvažnije! Odvešću vas dole u grad! Doktor Beker zna lek za tako nešto! Uostalom, ja sam Pedro Mirela! — Kantina „del Sole” pripada meni, uostalom, možda ne želite ništa više da čujete o suncu. Santa Madona, ja magarac opet previše pričam! Dođite! Morate brzo do Dok Bekera!

Uhvatio je Vajata pod ruku i pokušao je da ga podigne.

— Do đavola, pa vi ste teški kao tri bačve viskija!

Vajat otvori oči. — Pustite to... — jedva izgovori.

— Ma kakvi, senjor! Pa ne možete ostati ovde! Pesak je još vreo, ali za par sati će biti hladno — a to bi vam sigurno donelo smrt. Morate odavde. Već ću vas ja...

Sve je to govorio strašno brzo, lošim engleskim jezikom, vukući ponovo čoveka iz Misurija. Skočio je prestrašeno kada vide da se ovaj sam digao.

— Ne. Pa to ne može, senjor! Suviše ste slabi! Vi ste se dovukli dovede. Kakve li budalaštine! Kako dugo zapravo ležite ovde? Ne možete se sami podići...

Tada je krčmar Pedro Mirela zapanjeno ugledao kako se ovaj čovek, za koga je još pre četvrt sata mislio da je „mrtvac”, uspravio na noge i počeo da se tetura ka malom konjiću.

Mirela mu pomaže da uzjaše i uze ponija za uzde.

— Tako ne može! Pašćete mi! Moram vas privezati!

Bolan osmeh se pojavi na licu čoveka iz Misurija.

— Hvala, pa noge su mi u užen-gijama...

Mirela je išao napred, stalno posmatrajući stranca.

— Možete li se još držati?

— Aha — ići će.

— Si, si, samo vi izdržite, nije više daleko!

Kada su naišli na jedno udubljenje, Vajat sklizne sa konja i da nije bilo debeljka opet bi pao u pesak.

— Ne ide — stenjao je gostioničar. — Moraću vas ostaviti ovde. Do-
vešću Doka. Madona, samo ako taj
bude hteo ovako kasno da izjaši ova-
mo, ja ću pojesti rođene čizme.

Vajat je opet ležao u pesku.

Gostioničar se, tiho psujući, pope
u sedlo.

Tada se maršal podiže. — Senjor!
Sačekajte!

Meksikanac se začuđeno okrete.

— Da?

— Vašu pušku! Imate pušku u
futroli na sedlu!

— Svakako. Moja stara puška.

— Ostavite mi je ovde — molio
je čovek iz Misurija.

— Puška? Molim! Ali ne znam šta
ćete sa njom! — Najednom gostioni-
čaru sinu luda misao. — Slušajte,
senjor! Valjda nećete biti tako glupi?
Kada ste stigli dovde! Mora da ima-
te konjsku snagu. Pa i ostatak ćete
preživeti! Šta će vam puška? To ste
mogli učiniti i sa koltom.

On siđe sa sedla i munjevito iz-
vuče maršalu kolt iz opasača. — Ne
treba vam oružje, senjor! Niko ovde
ništa neće jednom napola mrtvom
čoveku. — Onda promisli. — Pa vi
ste imali i deringer. Molim — dajte
mi ga!

— Samo za zamenu za pušku!

Debeljko se premeštao sa jedne
noge na drugu. — Pa neću valjda bi-
ti lud! Ne mogu valjda pomoći sa-
moubistvo!

— Senjor, treba mi puška! Proga-
nja me čovek koji ima pušku!

— Šta? — Mirela zadihano čuče
i zagleda se u Vajatovo lice. Onda
se podiže i pođe svom poniju i iz-
vuče staru pušku iz futrole. — Dob-

ro, evo vam je! Ali jedno ću vam
reći! Ako se vratim i nađem vas
mrtvog, onda...

— Onda!? — Vajatu uspe da se
malo nasmeši, pa ponovo legne i pre-
gleda pušku zatvorenih očiju. — U
redu, mister, čekaću vas...

— Vraćam se za dva sata, senjor!

Poni otkasa. Vajat otvori oči i vi-
de kako se u sumraku jasno ocrtava-
la okrugla silueta malog jahača.

Sada je imao pušku.

Pušku sa četiri metka. Prvi put
od momenta napada osećao se sigu-
ran. Maršal se uspravi. Zar to opet
nije čuo neki šum? Napeto je oslu-
škivao.

Ali čuo je samo bubnjanje u uši-
ma. Vajat se uspravi. Dođavola! Od
vode i viskija je šenuo. Ponovo se
sruči na kolena i uplaši se.

Sasvim jasno je čuo neki šum. Ni-
je to izmaklo. njegovom oštrom
sluhu.

Iskusni čovek iz prerije, znao je
odmah šta to znači. Bili su to muk-
li udarci nepotkovanih konja. A na
konjima bez kopita jahali su u ovoj
zemlji samo Indijanci. Vajat je znao
da ne sme da se upusti u borbu sa
crvenokošcima.

Treći put na ovom paklenom pu-
tovanju iskopa rupu u pesku, leže na
trbuh, pa, kolikogod je više mogao,
prebaci peska preko sebe i napeto
poče osluškivati u noć.

Mukli topot se sve više približa-
vao. Crvenokošci su jahali laganim
galopom. Onda su stigli. Vajat je vi-
deo njihove konture na noćnom ne-
bu. Naježio se. Do đavola, ako dođu
bliže onda neće biti dobro.

Šta ako ga otkriju? Tako brzo ne

bi mogao zbaciti pesak sa sebe da bi dohvatio pušku. Puška je ležala pod njim. Levu ruku je stavio na otvor cevi da bi ga zaštitio od peska.

Topot konja se približavao.

Do đavola! Izgleda da su išli pravo prema mestu na kome je on ležao u pesku. Svaki mišić na telu čoveka iz Misurija bio je napet, spreman da se hitro okrene, zbaciti težak pesak sa sebe i da podigne pušku.

Došli su na trideset jardi od nje-ga. Topot se utiša. Šta li smeraju? Razmišljao je već da skoči da bi iz-vukao pušku, kad primeti da jedan od jahača siđe sa konja. Drugi učini isto. Ostavili su konje. Dolažili su sve bliže. Pustiću ih još pet jardi!

Najednom je opet bio sasvim mi-ran i hladnokrvan. Sto puta je već bio u takvom položaju. Samo sa tom razlikom što još nikada nije bio u tako jadnom fizičkom stanju.

Jedan od one dvojice Indijanaca pođe još onih pet jardi napred. U trenutku kada je belac hteo da sko-či iz peska crvenokožac zastade.

— Šta namerava Jednooki da učini? — upita onaj drugi grlenim gla-som svoje rase.

Vajat je jasno razumeo te reči. Bi-la je to čudnovata mešavina jezika prerijskih Indijanaca i onih iz Ari-zone, koji je čovek iz Misurija, još u svojim mlađim godinama, naučio na jednom ranču u Teksasu od dvo-jice Indijanaca koji su tamo radili.

Onaj drugi se nije žurio sa odgo-vorom. Činilo se da je bio stariji. Imao je visoko, mršavo, snažno te-lo i sjajnu kosu koja se kao srebro blistala na mesečini.

— Jahaćemo onim širokim tragom između kuća. Skladište je na levoj strani. Dok ti baciš zapaljenu strelu na kuće koje su preko puta, ja ću sekirom razbiti kapiju. Onda imamo vremena, jer će biti bitni zaokupljeni požarom. Više od tri bale ne mo-žemo izvući!

Znači, to su kradljivci tekstila! Odmah je to maršalu bilo jasno. Ko-načno, nije to bio prvi put, da su crvenokošci napali na neki grad, da bi došli do tekstila.

Ova dva Komanča hoće da napadnu skladište štofa. Vajatu je pao ka-men sa srca kada je saznao da ona dvojica ne traže njega.

Komanči su bili tako zadubljeni u svoje planove, da nisu posmatrali okolinu. Tako nešto se sigurno ne bi dogodilo jednom Apašu ili Sijuks Indijancu.

Hteli su da napadnu skladište tek-stilne robe! Nameravali su zapalje-nim strelama da gađaju kuće!

Šta bi to značilo za jedan mali grad na Zapadu, koji je bio sagra-đen devedeset posto od drveta — su-vog, suncem opaljenog drveta, ne mora se posebno opisati.

Očigledno ona dvojica više nisu imala o čemu da razgovaraju. Još neko vreme su stajali zajedno, bez reči, gledajući u dolinu, u kojoj se nalazio grad.

Čoveku iz Misurija su celo vreme bili okrenuti leđima. Tada je Vajat čuo kako onaj stariji reče:

— Higens mora umreti. On nas je doveo do ovog zločina. Naša deca su bolesna, naše žene su bolesne...

Onaj drugi klimne glavom i posle kraćeg ćutanja upita: — Šta li će Naron reći na to?

Onaj stariji reče ljutito: — On je star! Mnoge zime njegovog života su ostavile sneg na njegovoj glavi. On više ne može da se bori, zato to moramo činiti mi. Kada se sutra ujutro na istoku bude rađala vatrena kugla, više neće postojati grad koji se zove El Bravo. Pođi!

Nameravali su poći ka konjima. Tada Vajat skoči iz peska. Do đavola, bilo je to teže nego što je mislio. No ipak mu uspe da uperi pušku u trenutku kada su se ona dvojica okrenula.

— Ruke u vis! — čuli su začuđeni orvenokošci.

Lagano su dva Komanča podigla ruke do visine ramena.

Za svaku sigurnost Vajat je ostao na kolenima. Nije znao koliko se može pouzdati u svoje noge.

Indijanci su videli kako se pušćana cev svetlucala na mesečini. Bili su dovoljno iskusni da bi ocenili situaciju u kojoj su se nalazili.

Tu pred njima na zemlji je klečao jedan belac, koji je držao uperenu pušku u njih. Vajat je jedva govorio, ali mu je viski ipak nekako povratio snagu.

— Čuo sam šta su se dva Komanča dogovarala.

Komanči su bez reči gledali u nje ga.

Tada Vajat primeti kako ruka onog starijeg pođe ka opasaču.

— Ruke gore „Jednooki“, inače ćeš biti mrtav!

— Šta hoćeš od nas? — ciknu Komanč, koji je očigledno bio zapanjen što jedan belac zna njegovo ime.

— Već sam vam rekao: slučajno sam čuo vaš razgovor.

— Slučajno? — prekide ga Komanč.

— Aha, slučajno! Nisam vas mogao da dođete ovamo gde sam ležao. A sada dosta s tim!

— Šta će sada beli čovek da učini?

— Ne mogu dozvoliti da se ostvari ono što ste naumili — reče Vajat.

— Stanuješ li u El Bravu?

— Ne.

— Šta onda imaš protiv toga? Mi ćemo ti ustupiti deo tekstila.

Vajat odmahnu glavom. — Govoriću iskreno. Zločin je što vas agent vara za tekstil i možda za još neke stvari koje vam sleđuju. Ali to što nameravate da učinite takođe je zločin, čak još i gori. U kućama, koje nameravate da zapalite, spavaju žene i deca.

Indijanci su stajali kao da su isklešani od kamena.

Konačno opet progovori onaj stariji:

— Šta nameravaš da učiniš?

— Moram vas ubiti — reče Vajat, iako mu to nije ni padalo na pamet. „Jednooki“ promuca:

— To nećeš učiniti.

— To ćete uskoro saznati.

— Nas je dvojica...

Tada čovek iz Misurija ugura metak u cev. Crvenokošci se ne pomaćkoše, iako im je taj metalni zvuk mnogo govorio. Ukočeno su gledali u čoveka i svetlucavu cev puške.

— Imate li još šta da kažete? — upita on. — Treba li u rezervatu nekome da izručim pozdrav? Možda Naronu?

— Naron! — izgovoriše ona dvojica istovremeno.

— Da, on je mudar i pravedan poglavica. Zime njegovih godina su mu ostavile sneg na glavi, a mnoga leta su ga smirila. Miran je i mudar. On nije zapovedio da se grad belaca zapali, iako je i on prevaren.

— Bledoliki izgovara čudnovate reči — progovori onaj stariji. — Ali ja znam da belci imaju prevrtljiva usta.

— Svejedno mi je šta o meni misliš. U svakom slučaju, nećeš jahati u grad i baciti zapaljenu strelu na kuće.

Opet nastaje tajac.

— U redu — reče onaj stari Indijanac muklo. — Onda nas ubij.

S tim čovek iz Misurija nije računao. — Ja sam neprijatelj ubijanja, „Jednooki“. Radije bi mi bilo da ste mi rekli: „Nećemo jahati za El Brava!“

Crvenokožac je zapanjeno buljio u njega. — Ja to mogu reći, a onda opet da odjašem.

— To nećeš učiniti. Ja te, istina, poznajem tek tri ili četiri minuta, ali znam da si crveni ratnik koji drži svoju reč

— Treba li to da znači da nas nećeš ubiti?

— Da. Ako mi daš reč kao Komanč, da nećeš odjahati u grad.

Indijanac se gorko nasmeši. — Takve reči još nisam čuo iz usta nekog belog čoveka! Možemo dakle odjahati?

— Još ne. Prvo će tvoj brat otići do konja pa će pobacati sve zapaljive strele.

„Jednooki“ promisli za trenutak, pa onda mahnu svom pratiocu,

Onaj mlađi se okrete i pođe ka konjima.

Vajat se uspravi. Do đavola, klatio se, ali je ipak mogao napred. Stade sasvim pored Komanča.

— Verovaću tvojoj reči, „Jednooki“. Isto ću ti toliko verovati koliko sam gore u preriji verovao velikom poglavici Crvenom oblaku.

Indijanac ga pogleda.

— Ti si video Crvenog Oblaka?

— Da.

Tada reče promuklo: — Možeš verovati i meni.

Kad je hteo da se okrene, čuo je kako mu belac reče: — Ja nosim zvezdu. Ti znaš šta to znači?

— Da — odgovori ovaj uzdržano. — Znači da si ti šerif, ali nisi šerif El Brava.

— Ne.

— Taj je sa dva jezika. On je Naronu često obećavao da će se pobrinuti za naša prava, ali svoja obećanja nikada nije održao.

— Kako se zove indijanski agent?

— Ted O'Brajen.

Vajat klimne. — Dobro. Ako mogu nešto da učinim za vas, onda ću to učiniti. To ti obećavam!

Dva crvenokošca su se vinula na konje. „Jednooki“ pritera konja na tri jarda od čoveka iz Misurija i stade.

— Kako se zoveš?

— Vajat Erp.

Crvenokožac ga pogleda. — Vajat Erp? Verovao sam ti. Sada znam da si isti kao šerif iz El Brava i ostali belci. Ti lažeš.

— Zašto?

— Zato što nisi Vajat Erp. Zato što to ne možeš biti.

— Zašto da ne?

— Zato što on živi gore u Kanza-su. I zato što je mnogo stariji od tebe.

— Poznaješ li ga?

— Ne, ali ga Jaka Ima poznaje. On ga je video pre mnogo leta u Kampu Devidson, koji danas zovete Vičita. Ali od pre smo znali za njegovo ime. Mora da je mnogo stariji.

Tada Vajat izvadi malu svetlucavu metalnu zvezdu:

— Evo, uzmi. Na njoj je moje ime. Odjaši sada sa svojim bratom nazad u rezervat i reci poglavici da ga pozdravljam. Sigurno ću nešto moći učiniti za vaše pleme.

Tada crvenokožac zapali kresivo. Samo za trenutak svetlost je bljesnula.

I Vajat je video Indijančevo lice. Nije imao levo oko. Desnim je gledao zadnju stranu zvezde.

Onda Komanči bez reči okrenuše konje, pa lagano odjahaše prema zapadu.

Vajat je gledao za njima, a kada su utonuli u tamu, osluškivao je u daljini mukli topot njihovih konja. „Moram dole u grad”, pomisli.

Misli koliko je u sebi verovao da je pravilno postupio, jer je imao iskustvo sa Indijancima, ipak se pribijavao da se ne prevari.

Uostalom, njihove zapaljive strele ležale su tu na zemlji. Bilo ih je sedamnaest. Sa tim bi dobar strelac mogao prouzrokovati mnogo nesreće u onom gradiću sagrađenom od drveta. Vajat podiže strele i pođe napred. Kad je prešao tri četvrt milje začu neki čudan šum.

Bila je to škripa koju prave točkovi okovani gvožđem pri vožnji na peskovitom terenu.

Vozilo se približavalo. Bilo je na dvadeset jardi od maršala.

— Stoj! — viknu Vajat.

— Madona! — začu poznat glas sa kola. — Pa vi ste već ovde! To je nemoguće! Pa niste mogli doći dovede...

— Jeste li sami? — prekide Vajat gostioničara.

— Da, neka ga đavo nosi.

Mirela potera konja i stade porud maršala.

— Ta lopuža Dok je natreskana kao hiljadu ljudi! Nisam ga mogao ni pokrenuti sa stolice u krčmi. Zapravo, on je uvek pijan. Ali njegova sestra mi je dala zavoje. I dve flaše lekova, da bi mogao da očistim vašu ranu.

Vajat se popeo na kola pa debelju stisnu ruku. — Hvala vam, mister Mirela.

— Ja sam Meksikanac.

— Već sam to pomislio.

Mirela se najednom izmače. — A šta vam je to?

— Zapaljive strele.

— Pa kako ste došli do njih?

— Dobio sam ih od dvojice Komanča.

— Od...? — Gostioničar naglo okrenu konja i potera ga kreštavim glasom: — Trči, stara lopužo! Trči, nemoj samo da ždereš moju hranu! Do đavola, treba da trčiš!

Kao da su ga furije terale, debeli gostioničar je svoju malu ragu požurivao kroz pesak. Usred ove vike Mirela se okrete Vajatu i upita: — A gde ste ih videli?

— Tu gore. Tamo gde ste me našli.

— Koliko ih je bilo?

— Dvojica.

— Jesu li daleko odmakli?

— Baš naprotiv, bili su sasvim blizu. Ja sam sa njima razgovarao.

Debeljku zamalo nisu ispale uzde iz ruku.

— Senjor, nisam valjda zaslužio da se sa mnom tako šalite?

— Nije mi to ni na kraj pameti.

Vajat onda zaprepasćenom i uplašenom čoveku objasni šta se tamo gore zbilo.

Mirela je gutao knedle. — Santa Madona — ponavljao je on. — Komanči tako blizu grada! To će biti užas i ubijanje! — Brzo, stara lopužo, trči, juri, makar ti se noge raspale! Moramo brzo u grad.

Posle nekog vremena pojavile su se konture prvih zgrada u svetlom pesku.

Gostioničar je stao ispred jedne tamne kuće i objasnio: — Ovde stane šerif! Brzo, moramo ga probuditi!

— Zar on već spava?

— Već? Sada je dva sata.

Uz škripu se otvoriše jedna vrata.

— Šta se to dešava? — upita neki pospan glas iz hodnika. — Mirela, jeste li poludeli! Gde gori!

— Uskoro će goreti! I u vašoj kući! Dolaze Komanči!

Ted Danser je bio čovek tridesetih godina, ali je izgledao mnogo stariji. Njegova pepeljasto plava kosa je bila čupava, a vodnjikave oči umorno su gledale sa njegovog preživelog lica. Taj čuvar zakona jedva da je zaslužio bolje mesto od El Brava.

Tu, uostalom, nije niko ni znao da su ga zbog nesposobnosti najurili iz dva grada i da ga je šerif tog kraja

poslao ovamo za pomoćnog šerifa samo zato što nije mogao naći drugog.

Raširenih nogu stajao je u vratima svoje kuće, sa rukama zabijenim u džepove. Bio je bos.

— Šta to urlate u vreme kada treba da se spava, Mirela? — gundao je šerif.

— Pa rekao sam vam dolaze Komanči!

— Komanči? Mora da ste poludeli, čoveče! Šta li bi crvenokošci ovde u pesku? Samo ludak može da zaluta ovamo — a sigurno Komanči nisu ti.

— Ali oni dolaze, i to sa zapaljivim strelama! Stalo im je do skladišta tekstila...

— Slušajte, Mirela, idite kući, pa se ispavajte. Sa vama nešto nije u redu — brundao je šerif mrzovoljno. — Ja ću, u svakom slučaju, ponovo leći.

— Slušajte me već jednom, Danseru! To je gorka istina.

Šerif ga pogleda pospanim pogledom. — Ostavite me sada na miru, čoveče! Imam drugih briga.

Tada mali debeljuškasti gostioničar dohvati čuvara zakona za rame i strese ga: — Morate se razbuditi, Danser! Ko...

Jednim surovim udarcem u grudi šerif odbaci gostioničara nazad. Mirela polete ponovo na njega kao pobesnela puma, govoreći i mlatarajući nogama i rukama.

Konačno Danser diže ruke. — Dobro, dobro, prestanite već jednom s tim brbljanjem! Gde je onaj tip što ste ga našli u pesku? Malo ću ga preslušati!

— Da, učinite to šerife. Razgovarajte sa tim čovekom. To je pristojan momak. On... — Mirela se okrete i pogleda u kola. Tamo gde je još malopre sedeo stranac mesto je bilo prazno. Čoveka nigde nije bilo.

Danser pogleda pored gostioničara. — Pa gde je taj tip?

Meksikanac bespomoćno i začuđeno pokaza ka kolima. — Pa tu — malo pre je još sedeo ovde na sedištu!

Danser okrete glavu i pogleda gostioničara sa visine. — Slušajte, Mirela, ako ne možete da spavate, onda potražite drugog idiota, sa kojim bi mogli noću da razgovarate!

Danser se okrete sa namerom da ude nazad u kuću.

Tada ga debeljko zgrabi za ruku. — Šerife, morate sačekati! Čovek je još malo pre bio ovde. Moramo ga potražiti!

Danser okrete glavu: — Ko — mi?

— Aha, mi! Vi ste potrebni od mene. Pa vi ste šerif! Čoveka su gore u pustinji ranili i opljačkali. Dva dana se probijao prema jugu...

— Tu glupost ste mi već jednom ispričali! — dreknu šerif. — Sada mi je dosta. Nilko ne može peške, i to još danju, doći u El Bravo sa severa. To je neka prevara. Biće to neka skitnica. Sasvim prokleta skitnica! Tip koji je hteo da se ušunja ovamo. Budite srećni što je nestao. Morao bih ga zatvoriti. I onda ona ludorija sa Komančima. Zar ste stvarno tako detinjasti, da verujete da se oni skitaju ovde naokolo po pesku? Čoveče, njima je u Ljanu isto tako „prijatno“ kao i nama. Njihov rezervat je mnogo milja zapad-

nije odavde. Mora da ste poludeli, kada...

Tada gostioničar kažiprstom gurnu šerifa u rebra. — Tako? Vama je dosta? Sad ću ja vama nešto reći, šerife! Meni je dosta, i to vas. — I tada iz usta debeljka počeo mitraljevska paljba. Održao je čuvaru zalatnu dobru bukvicu, pa na kraju zagrmio: — Da vam stvari budu jasne, mister! Sada ćete vi tog čoveka tražiti! Vi ćete ga lepo saslušati da vam ispriča ono o Komančima. Napred! Pozivam vas kao građanin ove varošice, koja vas plaća, da odmah...

— Šta zapravo hoćete? — prekide ga šerif. — Skitnica je nestala!

— Nije mogao nestati! Ja ću ga tražiti i vi ćete poći sa mnom!

Mirela potrčala na ulicu, pa oko kola, i zamalo nije pao preko jednog tela, koje je ležalo pored desnog točka.

— Nebesa! Pa ovde leži! Dodite, pomognite mi! On je pao sa kola. On je u nesvestici...

Kad je čovek iz Misurija došao k sebi, crvenkasto zlatni sunčevi zraci probijali su se kroz prozor, obasjavajući malu sobicu kosih zidova.

Ležao je u krevetu.

Soba je bila skromno nameštena. Sam kreveta ovde je bio jedan uski orman, sto i jedna ofucana zelena tapacirana stolica.

Vajat se uspravi i ustanovi da je na sebi još uvek imao isti zavoj koji je sam stavio.

Obuje čizme, koje su mu izuli, priđe prozoru i otvori ga.

Nebesa, mora da je bilo već tri

sata popodne. Dole na ulici vladao je mir.

Vrućina, koja je i ovu malu prozoriju ispunjavala, žarila je i po drugim kućama, a jara je titrala nad krovovima.

Maršal stavi šešir na glavu, obuče jaknu i pođe dole.

To je i pomislio! Nalazio se u kući malog gostioničara Mirele.

Debeljko je stajao za šankom i baš točio viski jednom čoveku.

— Helo, senjor! Eto vas! Hvala bogu! Dok je govorio da ćete već doći k sebi.

— Zar me je pregledao?

— Aha, jutros je pogledao u sobu i rekao da vas pustim da spavate. Da je to najbolji lek za vas.

— Vrlo praktično! A gde on stanuje?

— Odmah pored mene. — Mirela se počesa po glavi. — Senjor, treba da napustite grad — reče on nesi-
gurno.

Vajat priđe šanku i ne progovrivši dobaci gostioničaru jedan novčić. Srećom razbojnik mu nije pronašao novac u opasaču. Nije to bilo mnogo, ali ipak nešto.

Vajat izađe na verandu. Ulica je još uvek bila pusta.

U hladu jedne nastrešnice sedeo je čovek u stolici za ljuljanje, njišući se lagano. Na sebi je imao sivo, prljavo odelo. Košulja mu je bila ras-
kopčana.

Vajat mu priđe: — Da li biste mi mogli reći gde mogu da nađem Doka?

Čovek se zagleda u njega: — Šta hoćete od njega?

— Ranjen sam.

— Aha. Dodite sutra ujutru oko

deset sati, onda ću otvoriti moj sanduk sa lekovima.

Vajat priđe čoveku. — Dakle, vi ste lekar?

Čovek lenjo klimne glavom. — A sada me ostavite na miru. Uživam u ovom popodnevju.

— Moći ćete i dalje uživati, mister — odgovori Vajat grubo — ali ćete mi prvo previti ranu.

Dok, zatvori oči i odmahnu rukom:

— Gubi se.

— To sigurno neću učiniti, mister.

Tada lekar razrogači oči i prodorno pogleda u upornog pacijenta. — A gde ste to ranjeni?

— Na vratu. To se lako može videti.

— Hm. Vi ste prokleta nasrtljiva mušterija, mister. Napraviću izuzetak.

Podiže se stenjući i pođe ka kući.

Kada je Vajat kasnije izašao, morao je priznati da se taj čovek razume u svoj posao. Ali je bio strašan momak.

— Tri dolara! — reče on ljutito.

— Tri dolara? — upita Vajat začuđeno. Ali mu ipak dade novac i htede da se okrene. U poslednjem trenutku se predomisli, zastade i upita: — Poznajete li sve ljude u ovom gradu?

— Može biti, ali ne želim da ih poznajem.

— Čekam jednog čoveka, koji ima svetao šešir i jaše jednog zelenka.

Dok Beker klimne glavom. — Aha, to vam verujem.

— Poznajete li takvog čoveka?

Lekar je opet seo u svoju stolicu za ljuljanje. — Da. Poznajem čak

trideset ljudi sa svetlim šeširima koji jaše zelenka.

Vajat se okrete. Znao je da se sa tim čovekom ne može govoriti.

Kad se vratio u krčmu, Mirela je ponovo nalivao viski onom čoveku.

Vajat priđe šanku, i gostioničara upita za bandita.

Ovaj odmahnu glavom. — Ko li bi to mogao biti?

— To je čovek koji je pucao na mene i koji mi je oteo konja.

Mirela se uspravi i zviznu kroz zube. — Onda svakako morate odmah do šerifa. On mora da vodi računa o takvim stvarima.

Onaj čovek popi svoj viski i izađe napolje bez pozdrava.

— Ko je to bio? — upita maršal.

— Džim Grinfut, kolar.

— Je li uvek tako ljubazan?

Mirela sleže ramenima. — Ovde su svi ljudi takvi. Klima ih je načinila takvim. Razumete li?

Vajat se nasloni o šank. — Ima li ovde šta da se pojede?

— Razumljivo. Moja žena pravi najbolji stek u celom El Bravu!

Stek je bio zaista dobar. Zatim je bilo i dobre kafe. Vajat stavi ispred gostioničara nekoliko novčića.

Mirela se zagleda u to i onda ih brzo uze. Širok osmeh se pojavi na njegovom licu.

— Tako otmenu gospodu retko imam u lokalu. — Onda se osmeh izgubi sa njegovog lica i pojavi se ljutina. Vрати Vajatu dva srebrna novčića. — Ja nisam bandit. Kod mene niko ne plaća trostruku cenu!

— Ali vi ste me izvukli iz peska! Vi ste posebno sa kolima došli. Dovedi ste lekara. Dali ste mi prenoćište, ja sam jeo i pio...

Debeljko odmahne rukom i nasmeši se dobroćudno. — Ja se ne zovem O'Brajen i ne zavrćem gostima šiju.

Vajat oslušne. — O'Brajen? Mislite na indijanskog agenta?

Gostioničareve oči bljesnuše. — Upravo na njega! Da slučajno ne poznajete tu lopužu?

— Ona dva Komanča su razgovarala o njemu.

Mirela pogleda nazad. — Onda — je ipak istina ono o Indijancima?

— Aha — pa ja sam vam to rekao.

— Danser reče da je to izmišljotina. I Dok se složio sa tim. Kaže da to dolazi od groznice od rane.

— Groznica od rane? Ja nisam imao groznicu! A ko je Danser?

— Šerif!

— Doći ću opet — reče Vajat i izađe.

Tri minuta kasnije otvori vrata šerifove kancelarije.

Video je čuvara zakona kako hrče za stolom.

— Helo — pozdravi on uz tresak vratiju.

Danser se uspravi i zabulji se mrzovoljno u posetioca. — Šta vam pada na pamet, da me tako uplašite! He, ko ste vi, zapravo?

— Moje je ime...

Šerif odmahne rukom. — Uopšte me ne interesuje kako se sada zovete. Znam ko ste.

— Ah...

— Da! Vi ste skitnica koju je gostioničar noćas pokupio tamo u pesku. — Danser se uspravi i dobaci čoveku iz Misurija jedan zapovednički pogled. — Slušajte čoveče. Reći ću vam nešto. Mi se nalazimo u El Bravu. A ovde sam ja šerif. Ne

trpim skitnice u gradu. Ima ovde dosta bagre po kućama. Nije nam potrebna prinova. Još danas ćete nestati iz grada. Jel' jasno?

Vajat ga podrugljivo pogleda, okrete se i pođe ka vratima.

— Jel to jasno! — derao se Danser za njim.

Vajat je već držao kvaku u ruci, kad šerif preturi stolicu i pojuri oko stola.

— Stoj!

Maršal stade.

— Izvolite se okrenuti kada govorim sa vama!

Vajat okrene glavu preko ramena. Promućurnijeg čoveka bi taj njegov pogled dovoljno upozoravao.

— Šta hoćete?

— Šta hoću? Slušaj, mladiću! Već sam ti rekao, da si sada ovde u El Bravu. Nećeš biti dugo. Večeras ćeš ispariti. Imamo dosta takvih probisveta u gradu...

— ...to verujem! — prekide ga maršal, posmatrajući ne baš uredno obučenog čuvara zakona El Brava.

Danser se približi. Odmeri stranca i onda viknu: — Kako to treba da razumem?

— To je vaša stvar!

Odmah zatim za čovekom iz Misurija zalupiše se vrata. Danser je bio suviše lenj da ih otvori i da pođe za njim da bi se objasnio. Baš naprotiv, on se opet uputi svojoj stolici, sruči se na nju, da bi nastavio svoj san.

Pored šerifove kancelarije bio je berberin. Vajat uđe, pozdravi ga i baci svoj šešir na klin o zidu. Onda sede u stolicu za brijanje.

Jedan drugi suvonjav čovek pede-

setih godina dremao je u uglu polumračne prostorije.

— Mister?

Berberin poskoči. — Da — dolazim! — Kad je došao, pogledao je maršalovu kosu i bradu, pa pređe znojavom rukom preko brade i reče: — Prerano!

Vajat ga pogleda začuđeno. — Želeo bih da me obrijete!

— Možda — ali za to još nema potrebe. Pa brada vam je tek od tri dana. Čuvajte pare. Bolje popijte nešto za to!

Tada maršal ustade i pođe ka berberinu. — Da li je rano za brijanje, najbolje ću ja sam znati. Molim obrijte me!

Berberin samo promrmlja: — Urednih li ljudi!

Kad je maršal bio obrijan, pogleda se u ogledalo i zaprepasti se.

Do đavola, kako su ga rana i napor izmenili. Bio je bleđ i obrazi su mu bili strašno upali.

Vajat plati i priđe sandučiću sa cigarama.

— Hteo bih pet crnih.

Berberin mu lenjo pruži cigare. — Bilo bi bolje da svoj novac uložite u hranu — objasni taj sposoban trgovac. — Ko je tako mršav i izgleda kao avet ne bi smeo sebi da dozvoli taj luksuz i kupuje cigare.

Tada se na maršalovom licu prvi put toga dana pojavi smešak. Zaista je bio čudan grad taj El Bravo.

— Gde stanuje gradonačelnik? — upita berberina.

— Na kraju ulice, na drugoj strani. Pretposlednja kuća. Zove se Grinfut.

Vajat pođe napolje. Kuća Džima Grinfuta je već spolja izgledala ve-

ma zapuštena. Maršal uđe u dvorište. I ovde je izgleda vladao velik mir.

Jedan poluodrastao mladić je ču-
ćao na prevrnutim kolima. Vajat mu
priđe. — Gde je mister Grinfut?

Mladić odvede maršala kroz jednu
šupu u napola pokriveno dvorište.

Tamo je primetio jednog čoveka
kako radi nešto oko jednog kolskog
točka. Odmah ga je prepoznao. Bio
je to onaj čovek iz krčme.

Vajat ga pozdravi i upita učtivo:
— Vi ste ovde gradonačelnik?

Grinfut ne podiže glavu sa svog
posla i odgovori: — Šta hoćete? Ho-
ćete li jedna kola? Ne! Treba li da
vam se na točak nabije prsten? Ne!
Što me onda zadržavate?

— Predsedniče, ja...

— Nemam vremena! — To je zvu-
čalo tako surovo i određeno, da se
čovek iz Misurija okrete.

Mladić ga glupo pogleda: — Pa to
sam vam mogao odmah reći, mi-
ster...

Tada se kolar okrete i viknu: —
Na posao, ti, lenčugo!

Dečak nestade.

Vajat se osloni o jedan stub, ko-
jim je bio poduprt krov i zapali ci-
garu. Grinfut opsova kroz zube. Ta-
da mu Vajat priđe i pruži mu ciga-
ru. — Mogu li vam je ponuditi?

— Ne! — odbrusio je čovek ra-
deći dalje.

— Slušajte, predsedniče, ja ću od-
mah poći. Ja...

— Zar ne vidite da radim?

— Da, a ja sam rekao da ću od-
mah ići dalje.

— Nemoj mi tu držati nekakve
govore — i gubi se!

Tada ga Vajat uhvati za ruku i

okrenu ga. — Bio sam kod Doka, še-
rifa, berberina a sada sam kod vas.
Žao mi je što sam time pola El Bra-
va probudio iz sna. Ali sada ću vam
reći ono što imam da kažem. Prek-
juče u podne bio sam napadnut u
jednoj duni.

— Nisam vas ja napao!

— Nadam se. Bila su to dva čo-
veka. Onda se jedan vratio, kada su
me pogodili i bacili iz sedla, da bi
me dokusurio. Imao je nesreću — sa-
da leži u pesku.

Grinfut ispusti dleto i razrogači
oči. — Ah, vi ste dakle ubica!

Vajat se prodra na njega: — Vi
ste poludeli! Ona dvojica su mene
napala. Jedan metak, koji me je po-
godio u potiljak, onesvestio me je
i ja sam pao iz sedla. Onda je onaj
drugi momak pucao još jednom u
mene, kada sam već ležao na zemlji,
okrenut licem ka pesku. Pogodio me
je u vrat. Tada sam došao k sebi.

Grinfutovo lice bilo je kao od ka-
mena. — To kažete vi! Za mene ste
ubica. Vi ste ubili jednog čoveka.

— Da. Ja sam ga tačno pogodio.
Čak to nisam ni želeo. Metak ga je
pogodio u srce. Onda se onaj drugi
vratio. Ali je ostao na odstojanju,
tako da ga nisam mogao pogoditi ni
sa deringerom a niti sa koltom nje-
govog mrtvog saučesnika. Okrenuo
se i odjahao sa tri konja.

— I?

— Išao sam ka jugu za njegovim
tragom. On me je doveo ovamo u El
Bravo.

Grinfut obrisa ruke o svoju dugu,
zelenu kecelju i reče: — Dobro, dajte
mi cigaru!

Vajat mu je pruži.

Kolar je stavi u džep i reče onda:

— Dođite, moramo kod šerifa!

— Od njega dolazim!

— Znam!

Dvojica ljudi napustiše dvorište, prodoše kroz šupu i izađoše na ulicu.

Kada su prolazili pored berberina, Grinfut dade onom dugajliji jedan znak. I Dok je ustao iz svoje ljuljaške, pa pođe za onom trojicom. Ušli su u kancelariju.

Ted Danser je još uvek hrkao.

Grinfut priđe stolu i lupi svojom teškom šakom o njega. Danser poskoči i odmah dohvati kolt.

— Zadrži odmah tu pucaljku u ruci! Dovodim ti jednog ubicu!

Izrenada se kolar okrenu, spusti glavu i jurnu pravo maršalu u stomak. Uprkos strašnom bolu, Vajat poskoči. Tada i berberin skoči na njega. I Dok sa desne strane. Grinfut jurnu ponovo na njega. Već su ga skoro savladali kad Vajat oslobodi levu ruku i pogodi gradonačelnika jednim aperkatom pravo u bradu.

Udarac je bio tako snažan da se Džim Grinfut preturi. Ali tada se šerif ispreči pred njim. Začu se zvuk natezanja oroza. Vajat je u njegovim očima video da bi opalio bez milosti ako bi se samo suprotstavio.

— Ruke u vis, skitnico! Izigrao si svoju šansu. Znao sam da si bandit. Uprkos tome, rekao sam ti da možeš otići.

Berberin munjevito izvuče čoveku iz Misurija kolt iz opasača.

— Napred u ćeliju! Sutra ujutro ćeš posetiti momče — reče šerif bez ikakvog uzrujavanja.

Rešetkasta vrata se zalupiše, rigla se zatvori. Kolar je još uvek ležao na zemlji.

Danser zavrte bubanj svog revolvra i vrati ga u futrolu. — Hvala, Dok. Sve je u redu! — Zatim njemu i berberinu jednim pokretom stavi do znanja da nestanu.

Kad ona dvojica izađoše napolje, čuvar zakona iz El Brava se ponovo spusti u naslonjaču čekajući san. Tada se kolar pomače. Potrajalo je dosta vremena dok je došao k sebi. Onda se naglo uspravi. — Dok! Gde li je onaj krpač kostiju! Do đavola, kada ga čovek treba, toga psa nigde nema!

Danser lenjo podiže glavu. — Šta hoćete od njega, gradonačelniče?

Grinfut začuđeno pogleda šerifa. — Zar ne shvatate, čoveče? Ja sedim na podu, štaviše ležao sam na njemu. Mora da je to bila srčana kap. Napad...

— Bio je to jedan aperkat! — čulo se iz ćelije.

Oko sedam sati šerif se probudio. Prođe rukom kroz kosu, smota jednu cigaretu i pođe ka vratima. Pre nego što izađe napolje predomisli se i dođe ka ćeliji.

Na njegovom rošavom licu pojavi se odvratani osmeh: — Obavićemo to rano, skitnico. Oko pet. Onda je još donekle hladovina. Nemam nameru da se znojim zbog tebe. Fina stvar, je konopac. Staviću ti ga oko vrata i odmah zatim kola podu. Nešto pukne — i već si na dugom putu za pakao! — Ove reči bile su proprćene ružnim cerekanjem.

Vajat ga je prodorno gledao pravo u oči, ali ne progovori ništa. A šta bi i mogao reći tom čoveku?

Da je on Vajat Erp? Poznati maršal iz Dodža?

Ko bi mu to sada ovde poverovao?

Pa nije više ni imao zvezdu. Do đavola, trebalo je zatražiti nazad od Komanča. Ali on to namerno nije učinio da ne bi crvenokošci bili nepoverljivi.

Danser se opet naceri: — Šta ćeš momče, tako ti je to. Nemoj to uzimati k srcu. Konačno, svi ćemo jednog dana tamo. Što ti se to desilo par godina ranije sa konopcem — to ne mari ništa!

Namaknu šešir na čelo i pođe napolje.

Sigurno je sada već čitav grad znao šta se dogodilo. Vajat je sedeo na prijavom ležištu, gledajući ka prozoru kroz koji je prodirala narandžasta svetlost zalazećeg sunca.

Sa ulice bi se s vremena na vreme čuli neki glasovi. Jedan-dvaput protutnjaše neka kola, čuo se topot konja, ali se ništa nije dogodilo.

Najednom oko pola deset na verandi su se čuli koraci.

Vrata su se otvorila a u njima se pojavi Pedro Mirela, gostioničar Kantine „del Sole”.

Za njim su se čuli žurni koraci. Tada se pojavi šerifovo rošavo lice. — Ipak!

Mirela se okrenu. — Zašto ste ga zatvorili, šerife?

— Zato što je ubica i zato što će sutra ujutro biti obešen.

— Ali...

— Nikakvo — ali! — Danser, rugajući se, pređe malom Meksikancu preko glave.

Mirela strese glavu, kao da je na njoj bio neki insekt na koga se ga-

dio. — Pustite me! Ići ću kod gradonačelnika.

Danser se grohotom nasmeja. — Aha, učinite to, stari! I izručite mu pozdrav od mene!

Mirela se upravo hteo okrenuti, kada Vajat viknu: — Manite se toga senjor! Pa gradonačelnik me je ovamo i namamio. On me je strpao ovamo zajedno sa onim čistuncem Dokom i vrednim berberinom.

Mirela lagano priđe rešetki i žalosno pogleda čoveka kojeg je spasio iz peska. — Ali, senjor — ove lopuže hoće vas da obese.

— Znam!

— Ali oni će vas stvarno obesiti, Senjor, vi ne poznajete te hulje!

— Pazite šta govorite Mirela! — viknu mu šerif sa vrata.

Meksikanac se okrenu. — Ostavite moj govor na miru, to mi ne možete uzeti. A šta ste drugo, nego nitkovi? I Grinfut nije bolji. Ali čekajte, razvodniču vam ja viski, vi propalice! Šta vam je taj čovek učinio? Zašto ste ga učetvoro napali? Zašto hoćete da ga obesite? Zašto? Odgovorite mi, Danser! Vi morate da mi odgovorite!

Pritrča i uhvati šerifa za kožnu jaknu.

Tada ga onaj odgurnu. Tako grubo, da je Mirela udario u kancelarijski sto.

— Nemojte zbog mene sebi da stvarate neprilike, senjor — reče Vajat mirno. — Bilo je interesantno upoznati El Bravo, vas, tog gradonačelnika, a pre svega šerifa.

— Ali senjor! — Meksikanac se uhvati rukama za rešetke. — Ove hulje će brzo svršiti sa vama!

— U to sam siguran!

— Pa nećete valjda jednostavno dopustiti da vas obese, čoveče! A šta ste to navodno učinili!

— On je ubio jednog čoveka — začu se sa vrata.

Mirela se okrenu. — Šta je to uradio?

— Ubio čoveka! — odgovori šerif. — On je ubica. A za ubistvo sleduje konopac!

— Ali — gostioničar pogleda u Vajata. — Morate, senjor, nešto reći. Da to nije istina. Da se radi o zabuni! To morate reći...

— Nije to nikakva zabuna — odgovori Vajat mirno.

— Šta? — Mali čovek pođe nazad, ništa ne razumevajući.

— Nije to nikakva zabuna — bar ne što se tiče mrtvaca. Ali ja nisam ubica. Ja sam se branio.

— To morate odmah reći šerifu — i gradonačelniku.

— To sam i uradio. Šta je na to gradonačelnik uradio to sada znate.

Mali gostioničar je bio van sebe od besa. — Već sam odavno znao da su budale ovi koji vladaju ovde u gradu.

Posle toga izlete napolje.

Cerekajući se, Danser ga propusti.

— Taj trovač je nervozna kokoš.

Vajat se opet spusti na ležaj.

Neko vreme je vladao mir.

Onda neko pokuca o vrata.

— Da — viknu šerif.

Uđe jedan visok čovek, širokih ramena, tridesetih godina. Imao je talasastu kosu i široko, ne baš simpatično lice. Levo na kuku njhiao se u futroli jedan veliki revolver. Imao je na sebi drečavu crvenu košulju, a preko nje crni prsluk. Šešir

je nosio onako kako su ga ranije nosili traperi.

Kao da je sa tim čovekom ušao miris životinja, konja i goveda...

— Helo, mister Veb! — reče šerif, ne pomaknuvši se sa svog mesta. Ingo Veb je nekoliko milja jugoistočno od grada imao takozvani ranč — oazu. Tamo je postojalo jedno područje u kome je rasla suva trava. Bila je to vegetacija na kojoj pre-rijski rančer ne bi odgojio nijedno goveče.

A Veb je tamo imao čitavo krdo.

Sve je tamo bilo jedno i černo: krdo, ishrana, čitav život. I ljudi na tom ranču su bili takvi.

Rančer stade na sred prostorije i onda okrene glavu ka ćeliji. — Jel' to taj čovek?

— Aha.

— Tako dakle. — On ponovo pogleda u šerifa.

— Pre šest dana sam ustanovio da mi je oterano jedno krdo goveda, dvojicu svojih kaubojja sam pronašao mrtve u pustinji. Svakih od njih je imao metak u leđima.

Lagano je odgajivač stoke prilazio ćeliji.

— Ti si to bio. Ti si ih ubio. — U njegovim očima su sevale munje. — Nigde nije bilo tragova. Južni vetar ih je zbrisao. Ali mora da si to bio ti. Pa ti si već priznao jedno ubistvo.

Vajat izvadi jednu od preostalih cigara iz džepa i zapali je. Kakvog bi imalo smisla razgovarati sa čovekom koji je drhtao od besa?

Tada se vrata otvoriše. Ušao je jedan snažan, dežmekast, čovek sa pravim majmunskim licem. Iza nje-

ga su se pojavila još tri čoveka u prerijskom odelu.

Veb pogleda ka vratima. Onda reče grubo: — Nestanite!

Bili su to njegovi ljudi. Rančer se vrati ka kancelarijskom stolu. — Slušajte, Danser, mi ćemo obesiti tog čoveka. Samo mi imamo na to pravo. On je ubica i kradljivac stoke.

Danser se podiže iz svoje stolice. — Varate se, rančeru. Mi smo uhvatili bandita. Nama je priznao. Mi ćemo ga i vešati.

Veb tresnu svojom čoškastom šakom o sto. — To nećete učiniti! On je ubio dvojicu od naših ljudi, prema tome pripada nama...

Tako su se još neko vreme natezali amo-tamo, dok rančer nije besno izašao napolje, a vrata su se za njim zalupila uz tresak.

Danser obrisa znoj sa čela. — To bi bilo lepo! Šta vi velite na to?

Vajat sleže ramenima. — Trebalo je da se sporazumete.

Vrata se otvoriše udarcem noge. Čovek sa majmunskim licem je stajao u njima. Obe svoje maljave ruke držao je nad drškama revolvera. — Daj tog tipa, Danser!

— Odmah se počistite, Rej. Vaš gazda...

— Daćeš tipa, šerife!

Danser je odsutno buljio u oružje. — Upotrebljavate silu, dobro, vaša je stvar. Ali...

Na ustima čoveka sa majmunskim licem pojavi se nešto što je ličilo na osmeh. — Mi ćemo ga vešati, šerife, i to odmah.

Tog trenutka kauboj dobi strašan udarac nogom, tako da se nađe nasred prostorije. Revolver mu je is-pao iz ruke.

U vratima je stajao gostioničar Mirela. U ruci je držao spremnu pušku. Čovek sa ranča i šerif su začuđeno gledali u gostioničara.

Kauboj ciknu: — Jesi li poludeo, Mirela? Odmah da si sklonio tu pučaljku!

Kauboj htjede da dohvati revolver, ali metalni zvuk oroza gostioničareve puške ga opomene da to ne učini.

— Šta je? — Valjda ću moći poneti svoj pištolj.

— Ostavi ga i gubi se.

Čovek sa majmunskim licem je brundao, ali ipak učini ono što mu je gostioničar naredio. Lagano izađe jer je puška bila uperena u njega.

— Odlično — to ste zaista sjajno izveli, Mirela. Saopštiću to gradonačelniku i članovima veća. Samo ja imam pravo da vešam tog čoveka.

— Ne mešajte se — ciknu gostioničar.

Danser skupi obrve. — Šta vam pada napamet! Napred, izađite iz kancelarije! Kao šerif ja vam to naređujem!

— Kakav šerif — ponovi mali čovek i izađe napolje.

Četvrt sata kasnije glavnom ulicom razleže se strašna vilka.

Danser se nije požurio da izađe. Štaviše, ostavio je da prođe dosta vremena. Bez žurbe se češljao ispred ostatka od ogledala, zatim smota cigaretu, zapali je i lagano otvori vrata.

Nekoliko minuta kasnije Vajat je znao šta se dogodilo.

Danser se vratio, pa se spustio u svoju naslonjaču i stavio noge na sto.

— Eto mu, tom luđaku — pa nastavi posle nekog vremena: — Ta-

ko prolaze ljudi koji misle da se moraju založiti za jednog ubicu.

Vajat skoči i stade do vrata čelije: — Šta je sa Mirelom?

Danser polako okrete glavu, očigledno uživajući u tome da svoim zarobljeniku može saopštiti tu novost.

— A šta bi bilo sa njim? Ništa. Momci su mu samo razbili radnju. To je sve.

Tada su se vrata otvorila.

Jedna mala ženica lepa lica uđe u kancelariju. Mlatarajući rukama i kukajući iz sveg glasa stala je pored šerifa. — Oni su ga povelili, mister Danser!

— Koga?

— Mog muža.

Danser sleže ramenima. — Ne mogu ja tu ništa promeniti. Nije trebalo da započinje kavgu. Zašto ima tako veliki jezik?

— Oni su ga odveli sa sobom. Ubiće ga, znam. Morate mu pomoći, šerife!

— Šta se to mene tiče? — Odlazite!

Vajat oseti da mu se čelo orosilo znojem. — Senjora, molim vas zaboravite vrata! — reče on.

Žena ga pogleda i učini ono što joj je naredio.

— Danser, pogledajte ovo!

Šerif ljutito okrete glavu. — Izvolite me ostaviti na miru!

Vajat gurne neki predmet između rešetke. — Imam jedan metak, mister Danser. Jedan lep čvrst patron. Upravo za deringera. Hoćete li se kladiti?

— Zaveži gubicu! — vikne Danser na zarobljenika i vikne na ženu. — A vi se čistite!

— Dakle, nećete da se kladite? — upita Vajat.

Najednom mu se deringer stvori u ruci.

Klik, klik — i patrona je bila u cevi. Ljudi nisu primetili mali pištolj u njegovom džepu, kada su ga gurali u čeliju. U deliću sekunde već je cev bila uperena u šerifa.

— Ja bih vam predložio drugu opkladu, šerife — reče čovek iz Misurija i njegov glas je najednom bio metalno čvrst.

— On ima revolver! — vikne šerif promuklo. — Čitavo vreme je imao revolver!

— Kladiću se sa vama za sto dolara da ću pucati, ako se samo pomaknete! — Senjora, skinite pušku tamo preko sa zida!

Meksikanka ga pogleda razrogačenim očima.

Onda potrča ka zidu, uze pušku napuni je i uperi je na šerifa.

— U redu! A sada uzmite onaj svežanj ključeva sa stola.

Gostiničarka pođe po svežanj ključeva i otvori vrata čelije.

— Senjora, pokušaću da pomognem vašem mužu. Morate ostaniti ovde. Držite šerifa kao zarobljenika. Ako se samo pomakne, pucajte!

Žena je čvrsto držala pušku u ruci.

Prolazeći pored nje, Vajat joj šapnu u uho: — Ni u kom slučaju nemojte pucati!

Ona klimne glavom.

Čovek iz Misurija protrlja bradu. — Žao mi je, šerife, što ništa neće biti od vešanja. Možda ćete drugi put imati više sreće.

S tim rečima nestade na verandi.

Konja! Odakle će sada nabaviti jednog konja?

Pretrča ulicu i pođe ka salunu.
Do đavola! Kako li je tu samo izgledalo? Da je tamo stanovala hor-
da divljih Komanča, ne bi moglo
gore izgledati.

Vajat otrča u dvorište.

Jedan stari sedi čovek je hteo da
se sakrije u štalu.

Vajat ga uhvati za rukav. — Ko
ste vi?

— Marijetin otac.

— Marijeta je žena senjor Mirele?

— Si...

— Slušajte, senjor! Ja sam čovek
iz zatvora. Marijeta je pričala šerifu
da su ljudi sa ranča odvucli gostio-
ničara.

— Si! — zakuka stari. — To su
banditi! Lupeži! Pakleni psi! Oni
će ga ubiti...

— Brzo, treba mi konj.

— Si... — Čovek se već okre-
nuo. Ali onda se još jednom vrati.
— Ja sam mislio da ćete visiti. Pa
vi biste morali biti preko u zatvoru.

— Treba mi konj.

Stari dovede u dvorište jednog
vranca. Vajat je ocenio da nije loš.

— Kako ću naći ranč? — pitao je
on dok je sedlao životinju.

— On je oko osam ili devet milja
jugoistočno od grada. Jedva da bi ga
neko mogao promašiti, pošto se na-
lazi na samoj ivici, do kaktusovih
polja...

— U redu. Imate li u kući neki re-
volver i neku pušku?

— Si! — Stari je doneo opasač sa
jednim meksikanskim Mito-revolver-
om i jednu pušku.

Maršal pregleda oružje.

Kada je pojurio kroz kapiju dvo-
rišta na glavnu ulicu jedva da je

prošlo nekoliko minuta od trenutka
kada je napustio zatvor.

Preko, u kancelariji, vladao je mir.

Šerif Danser je još jednom doka-
zao kako je hrabar i sposoban ču-
var zakona.

Kasno u noć Vajat je stigao na
ranč.

Još ispred kapije, kada je bio
skočio sa konja, čuo je galamu, koja
je dopirala iz zgrade za kauboje. Va-
jat se odšunja na zadnju stranu zgra-
de. Kroz jedan dosta visok prozor
mogao je za trenutak pogledati u
veliku prostoriju.

Ljudi su sedeli oko jednog velikog
stola igrajući karte, pušeci i zabav-
ljajući se glasno, tako glasno da se
Vajatu na kapiji malo pre bilo uči-
nilo da se ovde neko tuče.

Nigde nije video gostioničara.

Vajat napusti svoju osmatračnicu
i odšunja se iza jedne velike šupe.
Gore, desno, bila je stambena zgra-
da. Jedna niska, primitivna građevi-
na, ispred čije prednje strane je bila
nastrešnica.

Iza dva prozora videla se svetlost.

Upravo je hteo da prođe iza ugla
šupe, kad se iz senke stambene zgra-
de uz besno lajanje pojavi jedan ve-
lik pas.

U dva skoka životinja dojuri i tig-
rovskim skokom skoči na stranca. U
zadnjem trenutku čovek iz Misurija
se pomače u stranu. Pas snažno tre-
sne o drveni zid šupe i pade na
stranu.

Vajat se nagne nad životinju. Bila
je onesveščena.

Tada se gore otvoriše vrata zgra-

de. Jedan čovek se pojavi na svetlosti koja je dolazila iz hodnika. Vajat prepozna rančera.

— Nik!

Tišina.

— Nik! — zaurla ponovo rančer.

Ali Nik nije mogao da odgovori. Ležao je onesvešćen pored prašnjavih čizama čoveka iz Misurija.

Vajat je dobro znao da sada nije smeo oklevati. Životinja će uskoro opet doći k sebi i onda je stvar propala.

Povijen se približavao nastrešnici. Onda skoči i nađe se pored rančera u trenutku kada je on pošao ogradi i ponovo zaurlao ime svog psa.

— Vaši ljudi preko su previše bučni, rančeru — začu ovaj neki glas iza sebe.

Veb se šav ukoči. Nije uspeo ni da se okrene.

— Ja sam to čovek iz zatvora, koga ste hteli da obesite. Slušajte me sada dobro, mister Veb. Ja niti sam ubio nekog od vaših kauboja, niti sam vam ukradio neko govedo. Zovem se...

Ni ovaj puta neće maršalu uspeti, da izgovori svoje ime.

Preko se otvoriše vrata zgrade za kauboje.

Rej se pojavi na vratima. — Helo, Bos! Šta je?

— Okinuću! — šapnu Vajat rančeru za leđima.

Ovaj proguta knedlu. — Ništa..., ništa, Rej. Ništa!

— Neka se vrati unutra — šapnu mu Vajat.

— Odlazi — viknu rančer svom nadzorniku.

— Aha! — Vrata za kaubojem se zalupišu.

Tada se rančer lagano okrete i odmeri čoveka sa revolverom.

— Šta ćete ovde?

— Gde je gostioničar? — postavi mu Vajat pitanje.

Veb je dugo posmatrao stranca. Njegovo lice je samo nejasno mogao da vidi.

— Preko u šupi za alat — odgovori on konačno.

— Dobro — odgovori čovek iz Misurija. — Pođite napred.

Veb još jednom odmeri čoveka, pa se okrene. Pođe tri koraka ka stepenicama nastrešnice pa se munjevito okrene i zamahnu snažno na Vajata.

No stočar je imao smolu. Stranac kao da je očekivao napad. Izmahne pesnicom i udari rančera tako snažno ispod rebra da je ovaj zastao raširenih ruku. Tačno odmereni udarac isterao mu je vazduh. Pred očima mu se smračilo. Vajat ga uhvati u padu. — Napred, odvedite me do Mirele!

Teturajući se, čovek je išao ispred Vajatovog revolvera, čija se cev zabolala u njegova leđa.

Stigavši do jedne šupe, iskrivljene od vetra, otvorio primitivnu bravu.

— Senjor! — prigušeno pozva Vajat.

Iz ugla se začu neko stenjanje.

— Šta je sa njim? — upita Vajat rančera.

Ovaj je stajao oslonjen glavom o vrata.

— Šta je sa njim! — Vajat zaobi čoveku jače revolver u slabine.

— Vezan je.

— Dođite!

Veb je sam morao odvezati gostioničara i izvući mu krpu iz ustiju.

Meksikanac ispuza dva koraka i

poskoči. — Ah, dobro je što ste došli! Tukli su me ti psi. Ovi bivoli. Rej, taj lupez, me je udario tako da mi je jedno oko sasvim poplavilo. Na desno uho sam napola gluv. Dajte mi jedan revolver, senjor, skinuću kožu tom psu i saseći je u kajiševu. A ko je ovo ovde? Do đavola, pa to je rančer! Šta će on ovde! Senjor, sigurno ste znali da su me one vaše lopuže dovukle i vezale ovamo u ovoj rupi sa pacovima. Ja ću podneti tužbu protiv vas i vaše bande, senjor...

— Stop — prekide Vajat bujicu Meksikančevih reči. — Moramo odavde i to brzo! Pas bi mogao svakog trenutka...

Bio je već tu.

Vajat ga opazi kako stoji pred vratima. Čuo je preteće režanje. Mirela zadrhta do srži. — Diavolo! To je ta beštija sa kojom je Rej već nekoliko puta bio u gradu. Ona će nas rastrgnuti.

Pas je nanjušio svog gospodara, pa je zato za sad samo preteći režao.

— Umirite ga! — zahtevao je Vajat od rančera.

— Đavola ću to učiniti!

— Napred! — glas čoveka iz Misurija zvučao je oštro poput metala.

Veb zaškripa zubima.

— Budi miran, Nik! — rekao je stočar.

Pas se umiri, ali ostade pred vratima.

— Kako ćemo odavde? To se neće dobro svršiti — reče Mirela.

— Ako ne bude išlo, rančer će umreti — odgovori čovek iz Misurija ledenim glasom.

Veb počeo ljutito: — Šta vam pada

na pamet! Provalite na moj ranč, oborite me i pretite mi revolverom...

— Treba nam konj! — prekide ga Vajat oštro.

— Ne dam konja! — prekide ga rančer.

— Ne morate ga dati. Vi ćete ga pozajmiti Mireli. Konačno, vaši ljudi su ga dovukli ovamo i vezali kao bandita. Napred! Gde ćemo naći konja?

— U štali — reče Veb brzo.

Vajat promisli. U štali je mogao spavati neki sluga, konjušar. To bi moglo biti opasno.

— A gde je koral? — upita Veba.

— Tamo su samo neosedlane životinje.

— To ništa ne smeta.

Mirela je psovao: — Ne umem jahati neosedlanog konja. Pa ja nisam Indijanac.

— To nije ni potrebno. Vaš vranac je pred kapijom. Neosedlanog konja ću ja jahati.

Izašli su iz šupe za alat u dvorište. Za njima, na odstojanju od tri koraka išao je veliki pas.

Na koralu maršal uhvati jednog konja, dok je Mirela držao revolver uperen na rančera.

Stigavši na kapiju Vajat reče gostioničaru da se popne na konja. — Pođite vi, senjor. Ja moram sa rančerom još nešto da se dogovorim.

Mirela pogleda Vajata skupljenih obrva: — Nećete ga valjda...

— Ne brinite, senjor. Upravo sam mu objasnio da nisam niti ubica niti kradljivac stoke. Ja ću se ovde samo toliko zadržati, dok vi budete na dovoljnom odstojanju. Vaš vranac je umoran i nije dovoljno brz da bi pobegao kaubojskim konjima.

— A ova raga, koju ste uhvatili? Mislite li da je ona bolja?

— Mnogo bolja — odgovori Vajat. — Mislim da on pripada rančeru ili nadzorniku.

Veb je jedva uspeo da stiša bes, kada je primetio da stranac u koraku hvata baš najboljeg konja. Da, bio je to njegov — jedan dorat za koga je platio pedeset sjajnih dolara. Ne, ovog konja niko neće moći stići do grada.

Mirela pođe.

Vajat pogleda u psa, koji je stajao iza svog gospodara kod kapije. — Lepa životinja.

Veb je ljutito gledao u lice onog drugog. — Nikada neću shvatiti kako vam je uspeo da prevarite Nika!

— To je bilo dosta jednostavno. On je skočio na mene kao puma — ja sam ga izbegao, tako da je udario o zid šupe.

Kad se čovek iz Misurija popeo na konja, progovori rančer promuklim glasom: — Još ćemo se mi videti, skitnico! A onda neka ti bog bude u pomoći!

Vajat odjuri.

Konj je zaista bio odličan. Iako nije bio klase kao Vajatov konj, koga je ukrao razbojnik Džubel, ipak je to bila životinja kakvu je Vajat u tom trenutku samo mogao poželjeti.

Rančer je stajao na kapiji, šaljući za njim kletve i psovke.

Vajat je kao vetar jurio preko peščare, prema severozapadu.

Nije prošlo ni četvrt sata, a on je već stigao gostioničara, pa produži da jaše pored njega bez reči, dok se nisu pojavile prve kuće.

Oba čoveka pustila su da njihovi konji pođu laganim kasom.

— Ne prate nas — reče gostioničar bez daha. — Ali zato ćemo ih sutra ujutro videti u gradu. Kladim se u svoju glavu da će Rej sutra ovde sve postaviti na glavu, dok vas ne pronađe...

Vajat je spavao do podne. Kad je ustao, našao je Mirelu u njegovom slupanom salunu. Meksikanac i njegov tast su pokušavali donekle da dovedu u red demolirani lokal. Pored vrata je ležalo staklo, a u jednom uglu noge od razbijenih stolica.

Mirela se okrenuo prema maršalu. Zaista je imao plavo oko.

— Dobro jutro, senjor. Uništeno mi je pet stolova i dvadeset tri stolice, dvadeset četiri čaše, sedamnaest flaša i kuhinjska vrata.

Vajat, koji se u te stvari razumeo kao čuvar zakona, video je da je ogledalo nad šankom čitavo.

— Ono je ostalo čitavo?

— Si — to je pravo čudo! — reče gostioničar.

— Zar vi to zaista smatrate čudom?

— Čujte, pa ovde je bilo slupano sve što god nije bilo zakovano. Još su samo tri stola ostala čitava i preostale stolice...

— Divljanje kauboja nije bilo pravo, senjor Mirela. Ne mislite valjda da pola tuceta podivljalih goniča krava ne bi slučajno pogodilo ogledalo koje ovako nisko visi. Ne, senjor, to je bilo namerno.

Dvojica Meksikanaca gledala su ga zapanjeno. Na kraju Mirela reče: — Kada dobro promislim, moram

vam dati za pravo. Ali zašto su te lopuže pošteделе ogledalo?

— Zato što je to verovatno najskuplja stvar u salunu. Čaše, stolice, stolovi, flaše i sve ovo može se brzo nadoknaditi. Sa ovim velikim ogledalom stvar stoji drugačije.

Mirela klimne glavom. — Naravno, Veb će mi nadoknaditi štetu. On je već dva puta dao da se obnovi inventar...

— Prvi put bilo je već vreme — reče stari. — Stvari su bile jako jeftine i rančer je platio više nego što je sav onaj krš vredio.

Mirela besno pogleda starog. — Zaista, senjor je u pravu. Ogledalo ovaj put nisu razbili.

— Prema tome bes nije bio pravi — objasni Vajat.

— Ne razumem. Za mene je bio itekako pravi. Ti psi su me čak odvukli sa sobom na ranč i kada sam predvodniku rekao da je prokleti melez, taj tip me je izmlatio.

Za maršala je čitava ova stvar bila veoma interesantna. Da su kauboji bili zaista besni, ogledalo im sasvim sigurno ne bi promaklo. Baš naprotiv. Ono obično privlači razbesnele ljude i bilo je jedno od stvari koje se obično odmah u početku slupa. Ali momci sa Veb ranča ostavili su ga celog. Prema tome, njihov bes je bio namešten. Znači, da uopšte nisu bili besni, već im je neko naredio da demoliraju lokal. Ova konstatacija je bila vanredno interesantna.

Na slupanim kuhinjskim vratima pojavi se Mirelina žena: — Senjor, vaš doručak.

Vajat pojede i odmah plati.

— Plaćićete kada budete odlazili

— reče žena.

— Odlazio? Za to mi prvo treba konj.

Vajat u tom momentu ugleda kroz prozor jednog čoveka koji je prilazio salunu i sledi mu se krv u žilama.

Bio je visok, snažan, koščatog izbrazdanog lica. Njegove oči bile su sive, kosa plava i grgurava.

Čovek iz Misurija se lagano podigao i pošao ka vratima.

U međuvremenu je čovek stigao do šanka. — Jedan viski!

Mirela ispusti metlu i pojuri ka šanku. — Moram najpre izvaditi čašu iz ormara. Vidite da se ovde „slavilo“.

Čovek se osloni o lim šanka i pogleda levo-desno. Mirela mu je nalila. Čovek saspe piće u grlo.

— Taj viski postaje sve ređi.

Mirela stisne usne. — Onda idite preko kod Lampe. On možda ima bolji!

Strancu se iznenada skupiše zenice. — Trebalo bi da ti zavrnem šiju, ti, stara varalico! — prosikta on.

Mirela ga uplašeno pogleda: — Idite, niste mi potrebni!

— Šteta! Trebali su ti momci sa svim skupati radnju! Zaslužio si to, ti prokleti trovaču!

To je bila psovka od koje gostioničar uvek pobesni. Izvuče jednu sačmaricu i viknu: — Napolje!

Onaj drugi se nasmeja: — Nemoj toliko da razvališ gubicu, lopužo.

— Lopuža! Slušaj ti, varalico. Nedavno sam jahao za tobom. Bio si pošao ka zapadu. Nešto ću ti reći. Tvoji crveni prijatelji su bili ovde! Samo toliko da znaš, oni su te već

tražili. Jednoga dana će ti saseći kožu u kajiševu pa će je pržiti nad svojom logorskom vatrom.

Čovek izvuče revolver.

Vajat je video taj pokret. Imao je još vremena da izvuče deringer i povuče oroz.

Ali i kugla onog drugog je takođe poletela.

Oba pucnja odjeknula su prostorijom.

Začu se strašan uzvik.

Mirela se sklonio iza šanka. Kad je video da je onom drugom izleo kolt iz ruke, brzo se podigao — pa, na svoje zaprepašćenje, vide kako se njegov tast na drugom kraju šanka sručio na zemlju.

Gostioničar se zablene u onog drugog: — Ti si ga ubio! Ti, prokleti Gringo, ubio si tog starog čoveka! — Podiže jednu flašu i baci je na onog ubicu.

Ovaj se pomače u stranu: — Neko mi je izbio kolt iz ruke! Okrene glavu i vide čoveka iz Misurija kako stoji na vratima.

Ni najmanji trag zapanjenosti ili straha nije se videlo u njegovom pogledu.

Zar je taj čovek umeo tako da se pretvara? Neverovatno.

Sada, kad ga je Vajat gledao izbliza, nije više bio siguran. Jel' to bio bandit koji ga je ranio i uzeo mu konja?

Ne, ovaj čovek je bio stariji najmanje šest ili sedam godina. Ali zapanjujuće je ličio na onog drugog.

Sada je maršal mislio da zna ko je to: — Helo, mister O'Brajen, kako je?

Čovek se zablene u stranca razrogačenih očiju: — Šta hoćete od me-

ne? — Šta vama pada na pamet da pucate u mene?

Vajatovo lice ostade nepromenjeno.

O'Brajen najednom isturi glavu kao ležinar. — Vi ste ubili onog starca!

Vajat se tvrdo nasmeši. Onda prođe pored indijanskog agenta, usput odbaci njegov kolt i stade iza šanka ispred jedne male metalne ploče na kojoj je bila ispisana izreka: „Pij dok si žedan“.

Pokazujući rupu u metalu reče: — Ovde se zaustavio metak namenjen vama, O'Brajen.

Mirela je klečao pored svog tasta. Žena je stajala bleđa i razrogačenih očiju gledala sa kuhinjskih vrata.

— Mrtav je! — promuklo procedi Mirela.

Vajat pođe ka njemu i nagnu se, držeći pri tome agenta na oku.

O'Brajenova ruka pođe ka opasaču gde je bio jedan nož.

Vajat izvadi Hanterov revolver. Ne progovorivši ni reč nategne oroz i uperi revolver u agenta. Onda stavi glavu na grudi starog.

— Nije mrtav. Idite brzo po lekara, senjora Mirela!

Žena pojuri.

Dok Beker je odmah došao.

— Pravo čudo da je odmah došao! — prožišta gostioničar.

Lekar se nagnu nad starčevim beživotnim telom. — Mrtav! — reče on lakonski.

— On nije mrtav! — reče maršal mirno.

Dok Beker ga pogleda. — Gle, eto i vas! Šerif vas svuda traži još od rane zore. Već je davno trebalo...

— Znam — prekide ga Vajat. —

Trebalo je da budem tamo gde želite da je i ovaj starac. Vršite svoju dužnost, Dok!

Lekar nešto opsuje, nagnu se ponovo i onesvećenom starcu otkopča košulju.

— Moram ga seći — reče posle nekog vremena.

— Dobro — odgovori Vajat metalnim glasom. — Samo nemojte pogrešno seći. Ako taj čovek umre, umrećete i vi!

Lekar je upravo zatvorio svoju torbu. Onda, se naglo, bleđa lica okrete i pogleda u čoveka iz Misurija. — Šta to govorite?

— To što ste čuli! Napred, a sada operišite tog čoveka! Senjora će vam pomoći.

Dok su teško ranjenog starca iznosili napolje, lekar je brundao nešto za sebe, ali se nije usudio da progovori glasno.

Indijanski agent stajao je oslonjen o šank, gledajući stalno stranca. — Ostavite već jednom taj revolver — reče on konačno.

Vajat se nasmeši. — Da, u pravu ste. Možemo ići kod šerifa.

— Kod šerifa? A zašto?

Vi ste ranili onog starog čoveka.

— Ali...

— Nikakvo ali! — vikne Vajat.

O'Brajenovo lice bilo je puno mržnje. Najradije bi udavio ovoga stranca, samo kad bi mogao.

— Šta hoćete od mene?

— Hteo sam samo da vam izručim pozdrav od jednog vašeg poznanika, pre nego što ste pucali.

— Pozdrav...?

— Da, od vašeg prijatelja Narona. Agent preblede, ali onda dokaza

da je prefrigan čovek. — Šta hoćete sa tim Komančom?

— Ja ništa, O'Brajen. Ali Komanči hoće nešto od vas.

— Šta se to vas tiče?

— Možda me se to ipak nešto tiče. Ali pre svega imam nešto protiv ljudi koji pucaju po gostionicama.

— Gostioničar je idiot! — reče agent.

— U prvom redu to je laž, a drugo, ni u tom slučaju ne bi ste imali razloga da pucate u čoveka.

— I vi ste pucali — pokušavao je agent da se brani.

Vajat nikako nije mogao da reši zagonetku o sličnosti tog čoveka sa onim zločincem u pešćanim dunama.

— Kako je vašem bratu? — reče Vajat iznenada.

— On nije moj... — O'Brajen prekide. — Šta vi zapravo hoćete? Ne znam o čemu to govorite!

— Znaite to vrlo dobro!

— Ostavite me na miru! — reče O'Brajen i okrete se sa namerom da pođe napolje.

Tog trenutka šerif uđe unutra i vide ovu dvojicu za šankom.

— Šta se ovde dešava? Zar opet ta skitnica!

U levoj ruci „skitnice“ zablješta veliki revolver, oružje mrtvog desperadosa Rikarda Hantera.

Danser se zablene u revolver: — Šta? Vi mi pretite?

— Ne dopada mi se reč „skitnica“, šerife.

Danser ućuta. On je, u stvari, bio kukavica. Uprkos tome, smogne snage da kaže: — Vi ste pobjegli iz zatvora!

Vajat se suvo nasmeja:

— Zar ste zaista verovali da ću dozvoliti da me vi obesite?

Danser obrisa čelo. Znoj mu je već curio u oči.

— Sada znam — procedi šerif preplašeno. — Vi ste revolveraš. Jedan od onih tvrdih momaka. Ali to vam neće pomoći. Zakon će vas stići i ako vam uspe da čitavi pobegnute iz El Brava.

Opet se začu metalni smeh čoveka iz Misurija. Izgledao je sada veoma opasno. Njegova gotovo herkuleska pojava, široka ramena i čelični pogled iz koga su sevale munje.

Igrajući se, baci kolt u futrolu. — Evo, Danser! Bolje povedite tog čoveka sa sobom.

O'Brajen brzo dokaza da je bio daleko tvrdi od šerifa. Munjevito skoči na stranu i u rukama mu se pojavi nož. Vajat se isto tako baci na stranu i nož se zabode u jedan stub.

Vajat se uspravi i podrugljivo pogleda bacača noža.

— Uvideo sam. Vi danas svakako želite nekog da otpravite na onaj svet, O'Brajen. Ali zato morate da naučite brže da pucate i brže da bacate nož.

Vajat pogleda šerifa, kome se oteo divlji krik radosti kad je indijanski agent bacio nož prema strancu.

— Šteta, a vi ste se već obradovali, Danser. — Pođe napred i stade pored O'Brajena i reče mu kroz zube: — Pomislite na vašeg prijatelja Naronu, O'Brajene. Mislím da bi taj mogao prilično da se naljuti, ako bude morao još duže vremena da čeka na svoje bale tekstila.

Maršal pođe dalje. Pravo ka še-

rifu. Danser zatrepta. Onda brzo napravi jedan korak u stranu. Vajat zastade i nasmeja se.

— El Bravo ima zaista divnog šerifa. — Pođe ka vratima i pre nego što ih otvori okrete se i reče: — O'Brajen, ostavite kolt na podu. Metke spreda još mogu podnositi, ali ako me neko napadne sa leđa, onda se zaista razbesnim. A vi, šerife, ako želite da me nađete, ja idem kod gradonačelnika!

Pokretna vrata se zatvoriše za širokim leđima čoveka iz Misurija.

Danser besno frknu kroz nos. — Paklen momak!

O'Brajen skupi obrve i pođe lagano ka vratima. Dok je gledao preko pokretnih vrata napolje na ulicu za uspravnom visokom figurom čoveka iz Misurija upita: — Ko je taj čovek?

Danser sleže ramenima.

— Nemam pojma.

Agent se okrete i pogleda šerifa začuđeno.

— Vi ga ne poznajete?

— Ne, on je tek od prekjuče u gradu!

— Od prekjuče je u gradu — reče on tiho. — Vi zaista ne znate ko je on?

— Ne — odvrati šerif. — A ko bi on bio? Neka skitnica. Tip koji čak ni konja nema. Mirela ga je pronašao polumrtvog gore na rubu doline.

— Mirela? — upita hitro indijanski agent. — A kad ga je našao?

— Preksinoć, već sam vam to rekao. Momak je bio ranjen u vrat i potpuno iscrpljen. Očigledno je dugo išao kroz pesak. Nemam pojma odakle dolazi...

Još više nego taj čudnovati stranač, interesovala je agenta činjenica da je gostioničar Pedro Mirela noću bio gore u dolini.

— Mirela — viknu on.

Gostioničar ga pogleda besno: — Odlazite!

Ali O'Brajen ostade.

Tada gostioničar dođe do vrata.

— Kazao sam da idete. Ako vas još jednom vidim u svojoj krčmi, ubiću vas!

Ova pretnja nije imala nikakvog dejstva. Tog trenutka je indijanski agent imao drugih briga.

— Slušajte, amigo, ako se već šunjate za mnom, onda molim vas bar drugim ljudima ne pričajte o svojim pustinjским putovanjima.

Na žalost, Meksikanac ulete u klopku. — A šta sam to ispričao?

— Pa vi ste strancu ispričali da ste me sledili, da ste videli da sam morao skrenuti... da nisam mogao jahati ka zapadu...

— Nikom nisam ništa ispričao o vašim neobičnim putovanjima, O'Brajen. Onom čoveku sam samo rekao da sam vas pratio. Ali ću to još danas učiniti. U to možete biti sigurni. Vi ste mi pričali da ćete odmah po izlasku iz grada jahati ka zapadu, da biste stigli do Portovila. Ali vi uopšte niste imali nameru da jašite preko, ka Rio Pekosu. Baš naprotiv, vi ste jahali oko grada u velikom polukrugu, pravo ka severu, gore do pustinje...

O'Brajenovo lice postade za nijansu blede. — Ja mogu jahati kuda hoću! — viknu on promuklo.

— Naravno da možete jahati kuda želite — odgovori gostioničar. — Mene samo interesuje zašto mi uvek

lažete? Nadalje me interesuje to da Hetli ima toliko tkanine u svom skladištu, a da Komanči u prnjama sede u svom rezervatu.

O'Brajenov glas postade promukao. Unese se gostioničaru u lice. — Vi se previše interesujete za stvari koje vas se ne tiču, prijatelju!

— Možda — a sada se gubite!

— A otkud znate da crvnokošci čekaju na sledovanje tekstila, jel'?

Sada je Mirela već bio oprezan. Nasmeha se maliciozno. — Pa, senjor, ljudi imaju oči i uši!

O'Brajen ga upita: — A onaj stranač — ko je on? Šta taj momak hoće? Jel'?

Mirelino nepoverenje poraste. — A, tako dakle, burazeru! Interesuje vas stranač. On je moj — prijatelj! — Prijatelj?

— Tako je — a sada odlazite, inače ću vam sručiti sačmu u trbuh! I još nešto: ako stari umre, ići će to na vaš račun O'Brajen!

Agent se okrete. Kad je izašao na verandu, protrlja svoje bradato lice.

Do đavola, ko li je bio taj stranač? To je svakako morao saznati.

Lagano krete dalje i zastade u jednoj kapiji u blizini kolareve kuće.

Vajat je ušao u kolarevo dvorište. Video ga je onaj dečkić i srdačno mu se nasmešio.

— Gazda nije ovde.

— A gde je?

— Mora da je kod Hetlija.

— Jel to trgovac tekstilom?

— Da...

Vajat izađe iz Grinfutove zgrade kroz zadnja vrata. Slutio je da O'Brajen želi da ga prati. Namerno je tom čoveku bacio nekoliko mrvica.

ca, koje će ga mučiti i o kojima će razmišljati.

Kad je Vajat opet izašao na glavnu ulicu, video je agenta kako napeto stoji u kapiji.

Vajat pređe ulicu i pođe ka Hetlijevoj radnji. Kada je otvorio vrata, u susret mu pođe jedna devojka od možda šesnaest godina.

Kad je videla ko je ušao, pocrvene i stavi ruke pred usta. Vajat je ispitujući pogleda.

Tada devojka reče drhtavim glasom. — Zna li šta sam pomislila kad ste se najednom stvorili ovde?

— Ne.

— Pomislila sam da ste Vajat Erp!

— Glasno se nasmeja. — Da — to sam zaista pomislila u jednom trenutku. Veoma ste mu slični.

— Vajatu Erpu?

— Da.

— Zar ga poznajete?

— Ne — pri tome se pojavi crvenilo na lepuškastom devojačkom licu. — Zapravo, ne poznajem ga. Ali ja sam ga pre tri godine videla preko u Fort Vortu. Ne smete se ljutiti...

— To i nisam, mis...

— Zaista ste zapanjujuće slični maršalu. Samo je on malo puniji. Pre svega mislim u licu. I...

— On je čisto obučen — reče Vajat smejući se. — Možete to mirne duše reći, a ja, nasuprot tome, izgledam kao skitnica!

— Ne, mister...

Vajat skide šešir. Podiže obrve i reče poluglasno: — Umetete li da zadržite neku tajnu za sebe?

Devojka klimnu glavom. — Savim sigurno!

— Onda ću vam reći da se niste prevarili.

Mildred Hetli pođe korak nazad i promuća.

— Vi ste...

Vajat je pozva bliže. Onda joj u najkraćim crtama ispriča svoje nevolje. Devojka nije mogla da se povрати od čuđenja. Najednom se otvoriše vrata na dnu prostorije. Jedan mali čovek žuta lica uđe unutra i pogleda mušteriju ispitujući. — Da — šta želite?

— Tražim gradonačelnika.

— Gradonačelnika? — Gan Hetli pogleda svoju kćerku. — Hajde, zovi gradonačelnika. On je još na polju na ulici. Reci mu da je ovde jedan čovek koji želi da razgovara sa njim.

Mildred izađe. Pre nego što je nestala u hodniku, još jednom pogleda maršala.

Onda kolar uđe u radnju. Kada je video ko ga čeka, razvuče usta i stisne svoje sede obrve. — Vi? Šta vi hoćete?

Vajat opet stavi šešir na glavu. — Pomislio sam da bi smo nas dvojica mogla napraviti jednu malu šetnju do zatvora.

U gradonačelniku se sve zakupa od besa. Usne su mu podrhtavale dok je odgovorio: — Slušajte vi, čoveče! Vi ste pobjegli iz zatvora. Tu se ne da ništa promeniti. Nemam volje da se bijem sa vama. Mi ovde u gradu imamo dovoljno glavobolje. Komandči su bili u blizini. Hetli je jutros u blizini grada našao jedno drveno belo pero u pesku...

— Ah — reče Vajat začuđeno. — Zbog toga ne moram na vešala?

Grinfut reče ljutito: — Idite. On-

da nas se više ništa neće ticati šta je sa vama bilo!

Vajat klimne glavom. — Vanredno rešenje. — Onda pogleda u trgovca tekstilom. — Ja sam vam mogao izručiti pozdrave vaših crvenih prijatelja još preksinoć. Ali onda mi nije bilo baš najbolje, a i šerif je očigledno bio protiv toga.

Hetli podiže glavu. Poče da guta knedle. — Šta vi to govorite...?

Kolar odmahne rukom. — Ne slušajte ga, Hetli! On je... — Zatim kućnu prstom po čelu.

Odmah zatim čovek iz Misurija zgrabi kolara za vrat. — Šta sam ja, Grinfut?

Čovek ga besno pogleda. — Pustite me!

Vajat ga tako naglo ispusti, da je čovek skoro pao.

— Do đavola! — opsova kolar. — Gubite se već jednom! Znam da ste revolveraš. Danser je upravo bio ovde, pa mi je to ispričao. Kažem vam poslednji put da nestanete!

Vajat ga podrugljivo pogleda. — Otići ću kada budem imao svog konja. A čovek koji mi je ukrao konja i koji je pucao na mene ušao je ovamo u grad.

— Šta nas se to tiče?

— Možda mnogo toga. U svakom slučaju, ostaću ovde dok to smatram za potrebno.

Grinfut stade pred njega raskoračenih nogu i ljutito reče: — Nemajte samo pomisliti da sa takvim kao što ste vi ne bismo mogli izći na kraj, mister. Već smo mi i bolje momke odveli na vešala. Ko ste vi, zapravo? A? Ne znamo ni vaše ime...

— Utoliko gore po vas, da ljude na tako podmukao način strpate u

zatvor, a da im ne znate ni ime. Uostalom, ja sam tako često pokušavao vama i šerifu da kažem svoje ime. Ali obojica niste tome poklanjali pažnju.

— To je tačno. Vi biste nam ionako rekli lažno ime. A sada konačno odlazite.

„Čudni ljudi žive u tom gradu“, razmišljao je čovek iz Misurija. Izuzet onog temperamentnog i dobroćudnog gostioničara svi su bili protiv njega. Gradonačelnik, šerif, berberin, čak i lekar.

Zašto?

Zašto su oni jahači sa ranča bili tako protiv njega, zašto su hteli da ga obese? Zašto su u krčmi odigrali ono pozorište? Sve to je mogla biti slučajnost, ali to je bilo malo verovatno. Možda je lekar bio samo lenj i pokreće se samo kad mu gradonačelnik mahne rukom. Možda je šerif bio nepokretan, berberin umoran, a gradonačelnik prgav. A oni sa ranča su zaista mogli pomisliti da pred sobom imaju čoveka, koji je ubio njihove drugove i krao njihova goveda.

Možda je sve zaista bilo tako — ali to je bilo veoma čudnovato, pa se maršalu činilo da je to sve bilo u nekoj vezi.

Da li je El Bravo bilo neko banditsko gnezdo?

Najvažnije pitanje za njega bio je indijanski agent. Možda zaista nije bio u srodstvu sa čovekom iz pustinje. Ali zar je ta velika sličnost bila samo slučajnost?

Vajat nikako nije mogao da se otrese pomisli da bandit nije slučajno dojahao ovamo u grad. Na za-

lost, maršal nije mogao trag da sledi do kraja. Ali on je vodio tačno ka jugu, tako da je mogao biti siguran da je bandit išao ka gradu.

Gostioničar nije poznao tog čoveka. Po opisu koji je Vajat mogao dati za tog čoveka, on je rekao: — Sigurno ima bar pola tuceta ljudi koji bi mogli tako izgledati.

I gradonačelnik je tako nešto slično odgovorio.

Do đavola, zar zaista u tom prokletom gnezdu nema nikoga ko je video tog desperadosa ili ga poznao?

Verovatno da ima — ali nikog nije bilo ko bi o tome hteo da govori.

Vajat pogleda u trgovca tekstilom. Pri tome je pomislio da je onoj dvojici Indijanaca obećao da će nešto učiniti za njihovu stvar. Taj trgovac je sigurno bio čovek koji se obogatio na nesreći Indijanaca. Vajat je bio siguran da on u bescenje otkupljuje tekstil od indijanskog agenta. Ali da li je on tom čoveku mogao tako nešto da dokaže?

Odluči da blefira.

— Dobro, gradonačelniče — reče on. — Moj odgovor ste dobili. Ići ću kada budem imao svoga konja — i čoveka koji ga je ukrao!

— Na to bi se moglo dugo čekati — reče kolar.

— Možda. Ali verujem da mi ovde neće biti dosadno. Komanči će se već postarati za promenu.

Hetli ponovo isturi glavu kao lešinari. — Šta hoćete time da kažete? — zagrakta on. — Šerif je već nešto nabacio da ste trabunjali o tome.

Vajat oštro pogleda Hetlija. — Trabunjao? Hm. — ako to tako nazivate, onda je to vaša stvar. Na-

dam se samo da su Komanči takođe trabunjali kad su govorili da će doći silom da uzmu tekstil koji im je pri-svojen. — Tim rečima se okrenu ka vratima.

— Stoj! — zaurla trgovac.

Vajat zastade, pa se lagano okrete. — Šta još želite?

— Kako je to bilo sa Indijancima? — muklo upita trgovac.

Vajat se vratio i zastao pred čovekom. Osloni se na pult i pogleda malog čoveka, koji je ličio na grabljivca, sa svojim kosim očima, koje su izvirivale iza naočara sa debelim staklima.

— Možda bismo mogli napraviti jedan posao, Hetli. Tražim čoveka koji veoma liči na indijanskog agenta O'Brajena. Čoveka koji je šest ili sedam godina mlađi od O'Brajena.

Ili je trgovac tekstilom bio veoma prevejana lopuža, ili zaista nije poznao onog desperadosa, tek on mirno odgovori:

— Na žalost, od tog posla neće biti ništa. Ne poznajem nijednog čoveka koji tako izgleda. Zašto ne pitate O'Brajena? Možda on poznaje čoveka koji liči na njega.

— Odlična ideja — reče maršal besno. — Dobro, onda od tog posla neće biti ništa. Kako hoćete! Doviđenja!

Okrete se i pođe ka vratima.

— Hej — viknu Hetli. — Ako ste videli Indijance, ili ste se čak sreli sa njima, onda je vaša dužnost...

Vajat se naglo okrene. Njegove oči su sevale. Tog trenutka je Mildred sigurno znala da je on bio onaj čuveni maršal iz Dodža. Metalnim glasom reče: — Ja vrlo dobro znam

svoju dužnost, gospodo. Bilo bi dobro kada biste i vi znali svoju!

Mildred projuri pored njega, da bi mu otvorila vrata.

— Ostavi to — opomenu je njen otac.

Mildred je slučajno pogledala na ulicu, pa brzo zalupi vrata ispred čoveka iz Misurija.

Vajat je začuđeno pogleda.

— Rej! — reče devojka.

Vajat priđe prozoru i pogleda napolje. Sa juga je glavnom ulicom dolazilo šest jahača. Jahali su na odstojanju jedan od drugog. Bili su to ljudi sa Veb ranča. Predvodnik je jahao u sredini.

Preko, ispred saluna, su zastali.

Hetli i gradonačelnik su takođe prišli prozoru.

Trgovac reče podrugljivim glasom:

— Izgleda da gospodina nećemo više morati proterati iz grada, gradonačelniče. Ovi će se već postarati za to.

Grinfut je čutao. Gledao je ozbiljno na ulicu.

Tada devojka reče: — Ako želite da prođete kroz dvorište, mister...

— Mildred! — viknu trgovac, lica crvenog od ljutine. — Šta ti pada na pamet? Kako možeš jednoj dolutaloj skitnici...

Tada i lice devojke pocrvene. — On nije skitnica koja je dolutala! — reče ona. Onda otrča napolje u kuhinju.

Vajat pogleda na ulicu.

Tada ga Grinfut gurnu. — Dakle, mister brbljivko, kako je sada?

Maršal ga pogleda tako da se kolaru digla kosa na glavi.

Do đavola, kakav pogled najed-

nom ima taj stranac. Oči su mu izgledale kao kristal i led. Nehotično, gradonačelnik pođe korak nazad.

Vajat krenu prema vratima i gurnu revolver daleko pred levu natkolenicu, pa se još jednom okrene ka Hetliju.

— Mislite na Komanče, Hetli. Oni nemaju puno smisla za neslane šale. Zatim izađe napolje.

Za trenutak je zastao na verandi, pogleda prema jahačima, pa pošao ka sredini ulice. Kauboji ga još nisu primetili. Stalno su gledali prema svom predvodniku, koji je silazio iz sedla.

— Rej! — začu se oštar glas glavnom ulicom.

Čovek sa majmunskim licem se naglo okrene, a ruka mu je lebdela nad koltom.

Rej najednom poče grohotom da se smeje. — Hej — pa tamo je onaj dečak! Kako je stari momče?

Vajat je stajao mirno, sa rukama prekrštenim na grudima. Noge su mu bile samo toliko raširene, da bi u slučaju nekog naglog manevra bio spreman. Do đavola, onaj gorila je poveo pet momaka!

Tog trenutka u glavnoj ulici El Brava nije bilo nikoga ko bi strancu davao i najmanju šansu. Za nje ga je to bila veoma opasna situacija. Pred sobom je imao pobesnelog majmunolikog čoveka koji je imao za sobom pet divljih kauboja, a oko su bile kuće sa ljudima, koji bi najradije stranca videli na kopcima.

Za trenutak je Vajat mislio na svoje oružje, na odlični Bantlajn revolver, koji je čak i sa većeg odstojanja tačno pogadao na svoj stari

kolt kalibra četrdesetpet, na koji se u svakoj prilici mogao pouzdati. Kolt mrtvog bandita nije baš mnogo vredeo. On ga je već probao u krčmi.

Tog trenutka šerif izađe iz svoje kancelarije. Išao je do stepenica verande, cerekajući se na Vajata.

— Gle, naš prijatelj se trudi da opet zaposli grad! Prilično naporno, zar ne Rej? On hoće da crkne. — Posle tih reči začu se resko cerekavanje.

Kao u marionetskom pozorištu, posle određene lozinke, potpuno nepotrebno se na drugoj strani ulice pojavio lekar. Ruke je stavio u džepove, pa se nasloni na stub verande.

Rej je fiksirao čoveka iz Misurija. — Slušaj, momče! Imao si smolu. Došao si u pogrešan kraj. Kod nas vazduh ima ukus peska i olova!

Njegovi drugovi su mislili da ovu primedbu trebaju popratiti smehom.

Vajat je pogledao na levu stranu ulice. Tamo je video gradonačelnika i trgovca tekstilom. Iza njih je stajala devojka sa rukama pritisnutim na usta.

Dalje, iza šerifa, pojavio se berberin. Držao je u ruci četku za brijanje, pošto je sa njom upravo nasaunjavao jednu mušteriju.

Ova mušterija se sada takođe pojavila. Njegova donja strana lica bila je još pokrivena sapunom.

Čovek iz Misurija bio je sam. Rado bi pogledao nazad, jer je imao osećaj da su ga sa leđa posmatrala dva oka.

Smeh goniča krava dopro je čak u kuhinju Kantine „del Sole”. Pedro Mirela je to čuo u kuhinji. Potrčao pokretnim vratima.

— Santa Madona! — uzviknu i potrčao odmah ka šanku i izvuče svoju sačmaricu.

I njegova žena se pojavila na razbijenim kuhinjskim vratima. — Karamba! Pedro! Šta ćeš to?

— Budi mirna, golubice moja! Moram nešto važno da obavim. Napolju ima nekoliko lešinara koji traže olova!

Rastvori vrata i stade na verandu.

Rej se okrete. Njegova ruka polete ka koltu. Tada začu metalni zvuk, koji je svaki čovek na Zapadu dobro poznao. Sasvim lagano je predvodnik okrenuo glavu, gledajući ponovo u čoveka iz Misurija. U njegovoj ruci bio je revolver. Rej je zinuo. Potrajalo je nekoliko sekundi dok se oporavio od straha. Tada ruka stranca, u kojoj je držao revolver, načini jedva primetan pokret i kolt načini salto tačno u futrolu.

Ljudi, koji su stajali u glavnoj ulici, uzviknuše od iznenađenja.

Rej nakrivi glavu: — Grom i pakao, to nije bilo baš tako loše. Daj uradi to još jednom burazeru!

Vajat je opet prekrstio ruke na grudima, a hladan pogled je i dalje šibao majmunsko lice kauboja.

Rej nije mogao da se otme tom pogledu, pa podiže levu ruku i pokazao pored sebe prema verandi, gde je stajao gostioničar.

— Neka onaj tamo skloni svoj top, inače će imati to zadovoljstvo da leži pored tebe na groblju, pa la razmišlja o ovoj svojoj glupoj ideji!

Meksikanac je bio čovek, koga je vrela krv pravila hrabrijim nego što je zapravo bio.

— Skloniću pušku tek onda kada tvoji momci budu nestali, Rej!

Tek tada predvodniku uspe da skine pogled sa stranca i okrene glavu ka Meksikancu. — Već sam ti juče dosta rekao o tvojoj podmuklosti i da sediš u pogrešnom sedlu, Mirela! Da si smesta nestao sa tom puškom, inače će te moji momci maknuti.

— Podmuklost? — frknu gostioničar. — Ti, prokleti kravaru, usuđuješ se mene da nazivaš podmuklim, a došao si ovamo sa pet tvojih goniča krava da bi likvidirao jednog čoveka!

Rej se okrete i jednom od svojih ljudi dade znak.

Bio je to momak srednjeg rasta, tvrdih plavih očiju i tankih usana. Njegova ruka brzo polete ka dršci revolvera. Revolver je već izvukao iz futrole, i, upravo u momentu kada je nameravao da puca, odjeknu pucanj preko ulice, pa mu kolt izlete iz ruke.

Ne shvatajući, čovek pogleda desno, odakle je došao pucanj. Tamo je stajao stranac, držeći u ruci revolver koji se još pušio.

Sasvim lagano predvodnik se okrenuo. Otvori usta i zvizne. Pa onda opet nagne glavu na stranu i reče klimajući: — Ah, tako misliš?...

— Upravo tako! — odgovori maršal surovo.

Rej je i dalje klimao glavom, pa se lagano okrete oko sebe. Vajat je dobro znao šta će se sada dogoditi. Sto puta je stajao nasuprot ljudi koji su pravili taj pokret, lagano, kao da se ništa ne događa — da bi se onda najednom bacili na stranu i pucali.

— Rej! Poznajem taj trik! Ostavi ga za drugi put!

Opet se predvodnik okrenuo i za-

panjeno pogledao stranca. Ali još nije shvatio opomenu. Ponovio je svoj pokret, baci se munjevito sa izvučenim revolverom i odmah shvati da ona „skitnica“ zaista poznaje taj trik. Metak čoveka iz Misurija je bio tako brzo kod njega, da mu je izbio kolt iz ruke, pre nego što je mogao da ga okrene prema strancu. Rej je klečao na zemlji buljeći široko razrogačenih očiju u stranca.

— Revolveraš! — prošapta on, a odmah zatim se prodra. — On je revolveraš! — Onda skoči i okrene se gostioničaru. — Hej, Mirela, možda sada znaš za koga se to zauzimaš! Taj čovek je revolveraš!

Mirela pogleda u maršala. Usne su mu podrhtavale. Ali njegova odluka je bila čvrsta. — Svejedno mi je šta je i ko je. Neću dozvoliti da se ovde ubije jedan čovek. — Pokazujući u šerifa reče: — Pogledajte onog jadnika tamo! Mi ga plaćamo zato da pravi red. A zašto je sada izašao iz zgrade? Da bi video jedno ubistvo! Da, Ted Danser! Ne mogu to drugačije nazvati! Ovom prilikom ću vam jasno i glasno reći: Vi ste kukavica! Jada kukavica i lopuža!

Šerifova ruka pođe ka revolveru. Vajat je to primetio. — Dalje ruku od revolvera, Danser. Ne zamarajte se.

Jedan od kauboja se nasmeja. Ostali takođe.

Samo se Rej nije smejao.

Dok Beker je češkao bradu, odvojio se od stuba i nestao u svojoj kući.

Berberin pođe za njegovim primerom.

— Izgleda da je taj cirkus završen — reče gostioničar.

Rej zaškripa zubima, a onda na jednom skide prsluk i polete napred na čoveka iz Misurija. Na tri jarde pred njim zastade stisnutih pesnica i glave nagnute napred. Tog trenutka je ličio na gorilu. Njegove oči su podmuklo sevale.

— Dođi ovamo, momče!

— Karamba — prodra se gostioničar. — To si lepo smislio, Rej. Moram ti samo reći, da je stranac otprilike pre dva dana, upravo na tom mestu gde sada stojiš, pao sa kola, zato što je danima išao kroz pustinje sa ranom na vratu.

No pobesneli čovek ništa više nije čuo. Pomicao je svoje ruke, koje su ličile na čekiće, amo tamo, derući se ponovo: — Dolazi!

— To nije fer! — vikao je gostioničar.

Tada čovek iz Misurija otkopča svoj opasač i baci ga u pesak.

Mirela odmah nategnu oba oruza svoje puške i upravi je prema kaubojsima.

Predvodnik već pojuri uz promukli vrisak na svog protivnika. Vajat nije imao mnogo muke da brzim pokretom u stranu izbegne taj napad. Rej pade u pesak.

Mirela se glasno nasmeja. Ali taj smeh nije bio od srca.

Kaubojski je već ponovo bio na nogama. Usta su mu bila puna peska. Obrisa lice.

— To ti ne pomaže, revolverašu! Sada se govori pesnicama. Sada ćeš tek upoznati Reja, momče.

Onda polete napred. Vajat izbegnu levi udarac, ali je zato osetio desni, pošto je napad majmunolikog čoveka bio zaista munjevit.

Za delić sekunde Vajatu se smra-

čilo pred očima. Instinktivno napravi jedan korak nazad i upotrebi jedan od svojih najopasnijih grifova. Dvostruki udarac: levom u bradu a desnom prema protivnikovom srcu.

Rej je levi udarac blokirao ramenom a desni laktom pa njegova desna ruka polete prema glavi protivnika. Srećom, čovek iz Misurija je taj udarac mogao da ublaži. Napravi se kao da se zateturao i kaubojski polete na njega otkriven. Tada maršal najednom zastade i njegova desna ruka polete napred. Udarac svom snagom pogodi kaubojsku u lice, pa se čovek zatetura nekoliko jardi, a onda se sruči na kolena.

Rej je klečao, ali nije pao. Daćući, uspravi se.

Vajat je stajao mirno: — Prestani! — vikne on svom protivniku.

Izgleda da je taj poziv majmunolikog čoveka vratio k svesti. Strese glavom poput pokislog kera i viknu:

— Da se predam? Ha — sada ću tek početi, skitnico!

Vajat je znao da mora završiti sa tim boks-mečom ako ne želi i sam da dođe u opasnost. Primetio je da još nije sasvim snažan. Sem toga, strašno mu je smetala vrućina.

Izgledalo je da taj mišićavi čovek sa majmunskom glavom ima divovsku snagu, jer kada ga je opet napao, delovao je sasvim sveže.

Vajat mu sada više nije pružio nijednu šansu. Najpre ga prevari jednim desnim udarcem, da bi ga onda iz sve snage udario levom rukom pravo u glavu. Taj udarac izazva povik među gledaocima. Bio je tako iznenađen, da ga taj čovek — gorila nije mogao izbeći.

Od tog udarca kauboj pade na leđa.

Vajat odmah uze svoj opasač i napuni revolver, pa prođe pored nepomičnog Reja ka stepenicama saluna. Mirela, koji je za to vreme drhtao u sebi, pogleda ga blistavim očima: — Senjor! — Amigo! — Potapša ga po ramenu. — Diavolo! Harambašo! Ala je to bio udarac! Ala je to bila borba! Rej je najjači čovek u ovom kraju! — Kad je Vajat prošao pored njega i nestao iza pomičnih vrata saluna, Mirela povika na zbunjene kauboje: — Da, tako je to kada jedan mali prijavljuje gonič krava toliko brblja. Hajte — čistite se iz grada!

Kin siđe sa sedla, podiže još uvek onesvešćenog predvodnika, pa ga odvuče do korita za napajanje konja. Tek posle trećeg „gnjuranja” Rej je došao k sebi, stresao je glavu i poskočio. Teturajući se, trčao je naokolo. — Gde je on?

— Hajde već jednom! — reče Kin. Odvede ga do konja i pomogne mu da se popne u sedlo. Da predvodnik nije čitav svoj vek proveo u sedlu, sada bi sigurno pao s druge strane konja. Ovakvo je sedeo, ljuljajući se kao da je bio pijan.

Lagano se banda vukla ka ranču.

Mirela je gledao za njima, dok nisu nestali. Onda pogleda po ulici.

Bila je prazna.

I pločnici su bili prazni. Svi su nestali. Dok, šerif, gradonačelnik, berberin i svi drugi koji su posmatrali tu borbu.

— Bagra! — siktao je gostioničar. Tek onda popusti oroze na pušci i pođe u salun.

Čovek iz Misurija bio je oslonjen o šank. Naslonio je glavu na ruke. U

glavi mu je bubnjalo. Rana na vratu ga je bolela.

Mirela zastade pored maršala. — Možda vam je sada zlo, senjor! Nije ni čudo. Imate za sobom jedan boksa meč za koji vam mogu reći da ne poznajem čoveka koji bi ga bolje obavio. Bilo je divno. Bilo je jedinstveno...

— Pedro! — opomene ga žena.

— Šta je? — pogledao je pa klimne glavom. — Si — već sam miran! Nasuću vam jedan viski, koji će vas brzo okrepiti.

Požuri do šanka, uze jednu flašu iz faha, napuni čašu za viski nekom blještavom, kao rubin crvenom tečnošću.

— Od juče imam pod šankom ovu flašu. — objasni on. — Ne smem rizikovati da mi lopuze unište tako skupoceno piće. Konačno, to nije običan Kentaki viski!

Vajat uze čašu i zadrža je u ruci.

— Popijte to, senjor. Zaslužili ste! Iako su svi ti „hrabri” ljudi El Brava nestali — znam dobro da nijedan nikada neće zaboraviti udarac kojim ste oborili Reja!

Vajat je pio. Ispraznio je čašu. Sigurno je to bilo prvi put u njegovom životu da je popio punu čašu takvog viskija. U stomaku mu je gorelo kao u paklu.

— Tako, senjor — reče gostioničar. — A sada se lepo odmorite gore!

Vajat ga pogleda uzdignutih obrva. — Da se odmorim? — upita on.

— Si — da se odmorite. Do uveče. Onda će igra početi opet ispočetka.

— Ne razumem...

— Zar verujete da će se Ingo Veb tek tako pomiriti sa tim? Ne, sigurno neće On će večeras doći u grad,

sa svim momcima — pre svega sa Lari Hisom!

— Ko je to? — upita Vajat ne baš mnogo zainteresovano.

— Jedan revolveraš. Rančer ga je pre godinu dana angažovao...

Vajat klimne glavom i izađe iz krčme. Popeo se odmah u sobu, gde je zaspao gotovo istog trenutka kada je legao.

Ingo Veb je došao tek u šest sati. Jahao je na čelu svoje momčadi kroz glavnu ulicu.

Iza njega je jahao jedan mali ble-doliki čovek sa sombreroom na glavi. Traku je vezao ispod brade. Nosio je belu košulju i kratki crni prsluk. Uske pantalone širile su mu se od kolena na dole. Taj čovek je bio revolveraš Lari His. Niko nije znao šta ga je navelo da se obuče kao Meksikanac, iako je bilo očigledno da to nije bio. Imao je usko, blede lice Jenkija. Nosio je unakrsni opasač, napunjen mecima, i dva revolvera kalibra trideset osam.

Grupa zastade pred Kantinom „del Sole“. Mirela je već davno čuo topot konjskih kopita. Stajao je mirno i nepomično za šankom.

Onda pogleda u sat, koji je preživeo onaj orkan. Bilo je šest sati.

Ne, neće probuditi stranca.

Tad se otvoriše razbijena vrata kuhinje — i na njegovo iznenađenje uđe jedna devojka. Vrlo mlada, zgodna devojka sa rumenim obrazima.

— Mister Mirela...

— Mildred, koga ti tražiš ovde, dete?

Šesnaestogodišnja ćerka trgovca tekstilom proguta nešto: — Zar on nije ovde?

— Ko?

— Vajat Erp?... — Devojka se odmah udari po ustima i ustukne korak nazad. U njenim tamnim očima se pojavio strah.

Pedro Mirela se skamenio. Glavu je nagnuo prema devojci, a oči je toliko razrogačio da je izgledalo da će mu ispasti iz očnih duplji. Usta su mu bila široko otvorena.

Konačno se pribrao i promućao:

— Šta — šta — si — to rekla, dete moje?

Mildred pojuri ka šanku i zgrabi ga svojim tankim rukama. — Ništa mister Mirela! Baš ništa! Molim vas ništa — baš ništa nisam govorila — ja...

Tada je Meksikanac zgrabi za ramena.

— Pedro! — vikne njegova žena sa kuhinjskih vrata.

Gostioničar se na to nije obazirao. — Dođi! — reče on tiho. — Reci mi, molim te, još jednom to ime, ti, anđeliću!

— Ne — ja... ja...

Očajna devojka je pokušavala da se otnegne

Ali gostioničar je čvrsto držao.

— Pedro — vikne žena. — Jesi li ti poludeo? Odmah da si pustio tu devojku!

— Ti ćeš to ime reći još jednom. — Izgledalo je da je Meksikančevo lice blistalo. — Marijeta! Znaš li šta je rekla? Jesi li čula?

Tada Mildred zabi nokte u njegovu čvrstu ruku. — Mister Mirela! Molim vas! Preklinjem vas! Ja sam ma... — ja sam mu obećala...

Gostioničar je bio sve drugo samo ne glupak — Zar je to moguće? Iznenada sve prođe ispred očiju: Stvarno, mala Mildred je bila gore u Kansasu. U Dodžu. Otac je onda svuda naokolo pričao da je videla Vajata Erpa i Doka Holideja...

— Jel' istina anđelčiću? Zar je to stvarnost? Možeš li se zakleti?

Devojka se otrgne i otrča iz gostionice.

— Šta je rekla? — upita njegova žena sa vrata.

Nije je ni pogledao. — Ništa, Marijeta — baš ništa

— Pedro! Ti si...

Iz kuhinje se čula kuknjava starog ranjenog oca.

— Idi ocu! — viknu gostioničar.

Mirela duboko udahne vazduh i pogleda u plafon saluna. — Santa Maria Madona, ako bi to stvarno bila istina...

Čvrsti koraci čuli su se na verandi.

Vrata se otvoriše.

U salun dostojanstveno stupi Ingo Veb. — Gde je on?

Tada gostioničar podiže glavu. — Helo, mister Veb! Vi ste već ovde? Pa to je divno. Ali stvarno niste morali tako da se žurite. Sve sam ja zapisao što su vaši momci slupali. To iznosi ukupno sedamsto...

— Tišina! — zagrne odgajivač stoke.

Tada Meksikanac sasvim mirno, ali čvrstim glasom reče: — Slušajte, mister Veb. U mojoj kući mogu samo ja da vičem. Kada budete dali novac za uništeni inventar, onda možete da idete. Budite srećni što neću podneti tužbu zato što ste me kidnapovali i zlostavljali...

Tada se ponovo otvoriše vrata i pojavi se mršavi revolveraš.

Mireli najednom strah steže grlo. Setio se dana kad je taj Lari His ubio Meksikanca Rodrigeza, ovde, na sred ulice.

Uprkos tome, u gostioničaru je bilo nešto što mu je davalo hrabrosti. Bilo je to ime stranca, koje je izgovorila ona mala crnooka kćerka trgovca tekstilom: Vajat Erp!

— Šta će taj revolveraš u mojoj radnji, rančeru? Izbacite tog čoveka napolje.

— Gde je on? — skoro urliknu Veb.

— Prestanite da se derete! — viknu mu Pedro.

Tada rančer priđe bliže šanku i malo tiše reče: — Nešto sam pitao! Gde je onaj čovek?

— Koji čovek?

— Nemojte se praviti gluplji nego što jeste, Mirela! Hoću da znam gde je onaj tip, koji me je sinoć napao na mom ranču i koji je danas ovde u po bela dana zlostavljao mog predvodnika i ranio jednog od mojih ljudi?

Mirela nije morao da odgovara.

Iz kuhinje izađe stranac.

Mirela se zablene u njega sasvim drugačijim pogledom. Senjor! — reče on glasno. — To je mister Veb — i...

— Mi se već poznajemo — odgovori maršal. — Šta hoćete od mene, mister Veb?

Odgajivač stoke je bio zapanjen. Do đavola, kako se taj čovek promenio! Danas više nije izgledao onako deprimirano i umorno kao juče u zatvoru. Čovek, koji je stajao pred njim, bio je preko šest stopa visok,

širokih ramena, uskih kukova, imao je markantno lice, sa koga su ga zapovednički posmatrale olovno plave oči.

Veb zabrunda:

— Hajde, momče, izađi na ulicu!

Vajat podiže desnu obrvu:

— Šta ima tamo da se vidi?

— Lari His će ti to pokazati!

Tada Vajat, smeškajući se, pokazao glavom: — Zar onaj mali tamo?

Revolveraš preblede. Ruka mu polete ka koltu. Odmah je izvadio oružje iz futrole

Ali samo za delić sekunde ranije prasnpu pucanj sa maršalovog kolta. Metak pogodi revolveraša u desnu ruku i odbaci ga nazad.

Lari His je bio strelac od zamata. Sada je to dokazao. Bacio se naglo na stranu i izvukao levi kolt.

Ali ni ovaj put mu nije uspelo da puca. Drugi pucanj čoveka iz Misurija izbi mu i ovaj revolver iz ruke.

His je ležao na podu i zaprepasčeno je buljio u Vajata. Sa desne ruke kapala mu je krv.

Na dva pedlja od njega ležao mu je kolt. Kad je pokušao sa zdravom rukom da ga dohvati i treći put je prasnpuo pucanj iz strančevog kolta a Hisov revolver kao lopta odlete na stranu.

Mirelin oduševljeni uzvik odjeknuo je na ulici. Njegova žena je od straha zanemila kad je videla da se njen punački čovek jednim skokom prebacio preko šanka i prošao pored rančera na ulicu pa viknuo prema jahačima, koji su čekali napolju.

— Hajde, dođite po onu vašu gipsanu lutku! Ona leži na podu i plače!

Kin siđe sa konja i pođe uz stepenice.

— Ali prethodno očisti konjsku balegu sa čizama, čoveče! — viknu gostioničar na njega.

Kin je bio ljut. Prođe pored Mirele i uđe u salun. Pored šanka je stajao stranac. Levo je stajao rančer. A desno, pored vrata, ležao je Lari His, nepobedivi Lari His! Bled, bez koltova, sa rukom koja je krvarila i izgubljenim pogledom kao da još nije shvatio šta se dogodilo.

Mirela se vratio.

— Hajde, napolje iz krčme, svi! A vi, Veb, ostavite novac ovde! Ako mi vaša banda još koji put slomi ma i jednu stolicu, biće kiše od olova!

Veb se okrete.

— Stoj! — viknu Meksikanac. — Zaboravili ste na novac!

Rančerovo lice bilo je kao isklesano od granita. Promuklo reče: — Nemam dovoljno novca kod sebe!

— Banka preko puta je još otvorena! — odgovori gostioničar.

Veb se bez reči okrenuo i napustio lokal, a pokretna vrata su se njihala za njim.

His je ustao. Kad je hteo da dohvati svoj revolver, zaustavi ga maršalov glas. — Sutra, mali, kada se budeš malo smirio, moći ćeš ga uzeti od šerifa!

Spuštene glave i laganim korakom revolveraš je napustio Kantinu „del Sole”.

Gledajući za njim, Mirela reče: — Diavolo! Zbog ovoga ne bih žalio da umrem i godinu dana ranije!

— O tome bih dobro razmislio — reče maršal.

Mirela mu pruži ruku. — Senjor — od sada ću vas zvati mister! Nikog ne zovem mister. Ali vi ste za

mene mister. Dakle, mister — uostalom kako vam je prijao onaj viski?

Vazduh je još uvek bio pun barutnog dima, a spolja se čuo topot konja.

Čovek iz Misurija samo klimne glavom: — Dobro.

— Lepo, onda ćete sada dobiti još jedan i...

Vajat odmahnu rukom — Bolje ne, senjor — mislim da mi taj sada ne bi prijao.

Mirela otrča ka vratima, pogleda napolje, pa, trljajući ruke, reče: — Ti kravari odlaze — a veliki gazda ide u banku, da donese moj novac. Deco, kakvog li dana! Madona! Kada sad ne bi stari ležao ranjen, pevao bih od veselja!

— To si već uradio — opomenu ga žena iz kuhinje.

— Budi mirna, ti stari luku, pa spremi ručak za mene i mog prijatelja.

Vajat šeretski pogleda gostioničara. — Upravo ste pokušali da se setite jednog imena, prijatelju. Nemojte da krijete. Slučajno sam video devojkicu kako je otrčala odavde.

Mirela uzviknu zapanjeno: — Madre Mia! Ali ona nije htela to da oda, tako joj se samo omaklo, i ona me preklinjala.

Vajat odmahne rukom. — Dobro, bolje mi dajte jednu kafu. Ići ću preko kod berberina po jednu dobru cigaru.

Mirela pođe oko šanka.

— Mister Erp — reče on tiho, gotovo svečano. — Vi ste, dakle, zaista Vajat Erp.

— Nadam se. No, ako bih morao progutati još jednu porciju onog va-

šeg viskija, ne bih više bio tako siguran u to.

— Vajat Erp! — reče Mirela pobožno i stavi ruke na svoj okrugli trbuščić. Njegov pogled stalno je prelazio preko maršalove figure. — Znate li, ja vas već godinama poznajem? Prvo je stari o vama govorio, onaj što leži tamo u kuhinji sa ranom u grudima. On je u Preskotu čuo o vama. U jednim starim novinama čitao sam o onoj gužvi sa braćom Klements. Onda je više puta u novinama nešto pisalo o vama. Jednog dana je došla mala Mildred iz Dodža i stari se svuda naokolo hvalio time da je njegova kćerka videla velikog maršala Vajata Erpa! Eto, sada ste ovde! Stojite u mojoj kući...

— Nadam se da se zbog toga nećete jednog dana kajati! — odgovori maršal zamišljeno.

— Kajati! — Mirela odmahnu. — Ne, mister Erp, sigurno neću. Nikada i nigde! Vi još ovde ne poznajete ljude. Istina, oni su svi sitni lupeži, ali kada bi znali da ste Vajat Erp, onda bi to bilo sasvim drugačije.

— Možda za nekolicinu bi to moglo biti tačno. Ali sigurno ima i drugih, koji bi drugačije mislili. Nemojte to da zaboravite. Na primer, indijanski agent, gradonačelnik, šerif, Dok Beker, a da ne govorim o kaubojima.

Mirela odmahne. — Idite prvo po cigaru, ja ću se pobrinuti za ostalo. Spremićemo gozbu povodom vaše posete...

Tog trenutka jedan metak prozvižda kroz prostoriju.

Pedro Mirela se sruči kao sveća.

Vajat je u jednom skoku bio na

vratima i baci se ispod njih na verandu. Njegov revolver odmah bljesnu i odbaci čoveka, koji je upravo stavio nogu u uzengiju konja koji ga je tamo čekao. Ovaj pade, ali brzo ustade i otetura se do sredine ulice. Onda levom rukom poteže jedan deringer.

Metak udari na pola jarde pored Vajata u ragastov.

Čovek iz Misurija mirno stade i sa uperenim revolverom pređe preko verande. — Baci svoj kolt, kauboju!

Prvi maršalov metak je Gari Kinu razmrskao zglob na desnoj ruci. Sa tom rukom je sada sigurno ispalio poslednji metak.

Deringer lagano ispade iz njegove leve ruke.

— Šerife, zatvorite onog čoveka. On je pucao u gostioničara iz zasede.

Kad je Danser stao pred njega — Kim saže glavu.

Danser ga povede u zatvor.

Vajat pogleda preko vrata u gostioničarevo telo. Onda potrča ka lekarevoj kući. — Hej, Dok!

Žmirkajući, lekar se pojavi na vratima.

— Brzo, dođite u salon, tamo leži Mirela. Ranjen je.

Lekar uze svoju torbu. Sa tvrdim izrazom na licu posmatrao je čovek iz Misurija kako je Dok pregledavao nepomičnog gostioničara.

Konačno se Beker okrenuo.

— Dakle? — upita maršal surovim glasom.

— Bio je to pogodak u glavu.

Obrve čoveka iz Misurija su se skupile. — Pogodak u glavu... — ponavljao je on uzbuđenim glasom.

Onda se okrete i lagano izađe na polje.

Sa očima punih suza Marijeta Mirela zurila je u beživotno telo svog muža.

Vajat Erp je stajao na verandi i stezao zube i pesnice.

Tada lekar izađe iz saluna. — Za dvadeset četiri sata biće sve zaboravljeno... — reče on.

Vajat se naglo okrenu. U dubini njegovih očiju nešto bljesnu. — Šta?

— Metak mu je samo okrznuo slepoočnicu.

Čovek iz Misurija ljutito viknu. — Vi, idiote! — pa otrča u salon.

Žena je klečala pored gostioničara.

Beker je već očistio ranu i stavio lagani zavoj.

— On je mrtav — kukala je Meksikanka.

— Ma nije, senjora. Metak ga je samo okrznuo — pokuša Vajat da je smiri.

— Ne. Dok je rekao: pogodak u glavu! — viknu ona najednom reko.

Vajat izađe iz krčme i ponovo dovede lekara. — Sada ćete ovoj ženi objasniti šta je sa njenim mužem. Nemojte ljudima zadavati nepotreban strah sa vašim idiotskim načinom izražavanja, Beker. Moglo bi se dogoditi da i vas jednom uhvati strah.

Kad je Vajat ponovo ušao u Kantinu „del Sole“, čuo je ženin glas iz male prostorije pored kuhinje.

— Ko je on? Moraš mi to reći, Pedro!

— On ga je, dakle, uhvatio? —
čuo je Vajat Meksikančev glas.

— Da, pa ja sam ti to već tri puta ispričala.

— Ispričaj mi još jednom, Marieta!

Žena uzdahnu.

— Kada se čuo pucanj, stranac se okrenuo munjevito i poleteo odmah napolje pred vrata.

— I onda je odmah pucao?

— Da, odmah.

— I — to je bio Kin?

— Da, on je preko u zatvoru. Stranac mu je smrvio zglob na ruci. Dok Beker je rekao šerifu da Kin više nikada neće moći da puca.

Vajat je baš razmišljao da li da ide gore u svoju sobu, kada ču gde gostioničar reče: — Možeš biti ponosna, Marieta, što se on nalazi u našoj kući.

— Šta on zapravo traži ovde u gradu? — upita žena nestrpljivo.

— On traži jednog čoveka.

— Koga?

Tada Meksikanac nešto prošapta.

Vajat pođe čvrstim korakom kroz kuhinju i odmah zatim se nađe na vratima prostorije u kojoj je Mirela ležao na sofi.

Ranjenik ugleda maršala, pa htede da se uspravi. Njegova žena ga pritisku na ležaj.

— Moraš ostati da ležiš, Pedro!

Mireline oči bile su široko otvorene. — Mister... — prošapta on. — Mister, vi ste ga uhvatili!

— Da, senjor, ja sam ga uhvatio. Kako je vama?

— Dobro, vrlo dobro. Sutra ću opet biti za šankom.

Vajat klimne glavom. Onda priđe

bliže Mirelinom ležaju. — Senjor, moram vas nešto pitati.

— Da, izvolite — reče gostioničar nesigurnim glasom.

— Poznajete li čoveka koga tražim?

Meksikanac opipa zavoj na glavi. — Ne, mister — ja ga ne poznajem. Već sam vam to rekao.

Čovek iz Misurija klimne glavom i izađe. Tog trenutka je znao da je stvarno sasvim sam.

Izgledalo je da čak i Pedro Mirela, koji je stajao tako hrabro uz njega, više zna nego što je smeo ili želeo da kaže.

Vajat potraži kolara. Taj je nešto baratao oko jednog velikog točka. Kad je video stranca, ispustio je alat sa namerom da ode.

— Gradonačelnice!

Grinfut je stao. — Šta hoćete?

— Ponovo ću vam postaviti isto pitanje, koje sam vam već jednom postavio: — Tražim čoveka, koji liči na indijanskog agenta O'Brajena. Taj čovek je dojahao u El Bravo. On me je ranio, i ukrao mi je konja i oružje.

Tada gradonačelnik bez reči ode iz kuće.

Maršal začu iza sebe neki šušanj, pa se hitro okrenu.

Iza njega je, cereći se, stajao onaj dečkić.

Čovek iz Misurija ga je odmeravao ispitujućim pogledom. — Poznaješ li čoveka koji liči na O'Brajena?

Istog trenutka kad je to izgovorio, nestalo je osmeha sa dečakovog lica. Spustio je glavu i bez reči otišao.

Kad je Vajat izašao na ulicu, imao je toliko vremena da vidi jednog čoveka kako ulazi u usku kuću koja se nalazila preko puta. U njoj se —

sudeći po velikom natpisu — nalazio „Pustinja” salun.

Taj čovek je imao prokletu sličnost sa indijanskim agentom Teodorom O'Brajenom.

Jedva dve minute kasnije je Vajat Erp ušao u salun. Bila je to prostorija koja je ličila na dugi hodnik. Šank je prolazio celom dužinom prostorije.

U sredini je stajao onaj čovek. Glavu je oslonio o ruke.

Šankista je baš privukao jednu flašu viskija i jednu čašu.

Vajat priđe bliže. Šankista mu dobaci neprijateljski pogled.

Tada se čovek okrenuo.

Oči čoveka iz Misurija upile su se u njegovo lice. Grom i pakao! Bilo je suviše mračno. Nije mogao dobro da vidi čovekovo lice.

Tada on progovori. — Do đavola, revolveraš! Hajde, momče, naspri mi jedno piće, da što pre odem odavde. Ne bih želeo da budem nekoliko unci teži kada budem izlazio.

Bez sumnje, to je bio agent.

Maršal mu priđe.

— Jedan brendi! — viknu on šankisti, iako nije imao ni najmanju želju za alkoholom. Morao je doći do svog konja i svog oružja. Morao je pronaći čoveka koji ga je napao. — Mislim da sam zaboravio da vam izručim pozdrave, O'Brajen. Da, vašem prijatelju Hetliju sam ih već izručio.

Agent skupi obrve. — Pozdrave? Vi — meni? Od koga? — upita on sa nevericom u glas.

Vajat se malo nasmeši.

— Od mister Naron.

Agent se trže. — Mora da ste poludeli... — izgovori on promuklo.

— Sigurno da nisam. Poglavica vam poručuje, da ne zaboravite da se oprostite od svojih prijatelja kada budete ponovo pošli u rezervat. Spremio je za vas jedan naročito lep i jak stub.

O'Brajen se pomakne od šanka i viknu na stranca: — Lažete! Lažete, jer hoćete da me nervirate!

— A zašto bih hteo da vas nerviram, O'Brajen? — upita Vajat brzo.

— Ne znam. Neko vas je nahuškao na mene. Ali to nije bio Indijanac. Nikada u vašem prokletom životu niste videli crvenokošca. A još je tačnije da nikada niste govorili sa jednim Komančom.

Vajat je ostao miran. — Da ne zaboravim: „Jednooki”, onaj sedi čovek iz rezervata, šalje vam naročito srdačne pozdrave. Uostalom, imali ste smolu — ili je to možda bila sreća — one večeri kad je Mirela jahao za vašim tragom, on se motao ovde u blizini.

O'Brajenovo lice gotovo posive. — Šta to ima da znači? Da nećete tvrditi da je zamenik poglavice, „Jednooki”, bio ovde u dolini?

— Da, imao je sa sobom lep naramak zapaljivih strela, sa kojima je nameravao Hetliju da pošalje svoje plamene pozdrave.

Čovek iz Misurija je oštro posmatrao lice agenta. Ne samo što je čovek promenio boju lica, odavale su ga i usne koje su drhtale.

Tada maršal odluči da nastavi. Iznenada promenjenim surovim glasom reče: — Dosta milja odavde u pesku leži jedan čovek, O'Brajene. Jedan čovek tamne puti, koji nosi sombrero. A ovo ovde je bio njegov revolver.

Indijanski agent je buljio u oružje. Onda strese glavom i pogleda Vajata. — Nemam ništa sa tim, revolverašu. Ne znam taj revolver, a niti onog čoveka.

— Ali, onog drugog, koji je bio sa njim, toga poznajete?

— Šta hoćete? — jedva promuca. Vajat je imao siguran osećaj da je sasvim blizu istine.

Tog trenutka se otvoriše vrata i u njihovom okviru se pojavi jedan čovek.

Bio je to trgovac tekstilom Hetli. — Hej, O'Brajen, pa vi ste tu! Svuda sam vas tra... — Zastao je uplašeno, kada je prepoznao čoveka iz Misurija.

— Samo nastavite, Hetli — reče Vajat grubo.

Hetli se ukoči. Naglo se okrenu i nestade.

Tada i agent živnu. Iz džepa izvuče dva novčića i baci ih na šank, pa htede da prođe pored Vajata.

Tada ga je maršal uhvatio za ruku.

— Nemojte zaboraviti da Naron čeka na vas.

Agent nešto promrmlja kroz zube i brzo izađe napolje.

Vajat je gledao za njim. Onda se okrenuo ka šanku — i zastao nasred pokreta.

Čelavi šankista je držao u ruci pušku, čija je cev bila uperena pravo u njegove grudi.

— Ruke u vis, revolverašu — začu se promukli glas šankiste.

Vajat se najednom grohotom nasmeja — a onda njegova ruka polete i odgurnu oružje na stranu. Pre nego što je šankista mogao opet da uperi pušku na stranca, u njega je bio uperen dvocevni revolver.

— Ostavite pušku! — naredio je maršal.

Preplašeni čovečuljak je poslušao. Vajat je vratio deringer u džep. — Šta ta glupost ima da znači? Jel' vam možda dosta života?

Šankista je buljio u njega.

— Odlazite iz grada — viknu on promuklo.

— Vi niste prvi, koji mi je dao taj dobar savet, mister. Ali, na žalost, ovde imam da obavim još jedan posao. Zašto ste uperili pušku na mene?

— Zato što ste El Bravu doneli nesreću.

Vajat načuli uši. — Nesreću? Kako to mislite? Kome donosim nesreću?

— Svima!

— I vama?

— Svima — ponovi čovek uzbuđenim glasom.

Tada čovek iz Misurija preko šanka zgrabi čovečuljka za ruku. — Kako to da vama donosim nesreću?

Čovek je uzalud pokušavao da se oslobodi. — Zato što ste suviše radoznali — i zato što ste brzi sa koltom!

Vajat ga je tada pustio.

Umesto da se situacija sređuje, izgledalo je da postaje sve tajanstvenija.

Do đavola, zar mu nije i Mirela govorio da je bolje da napusti grad?

Da, čak i Pedro Mirela mu je to govorio, onaj isti, koji je dva puta za njega i život stavljao na kocku.

Vajat stavi jedan novčić pored netaknute čaše brendija i izađe iz krčme.

Zapahnu ga vrućina. Pođe prema šerifovoj kancelariji.

Šta se tu dešavalo?

Zašto su svi uvlačili glave?

Čega su se to plašili?

Zašto je čak i neustrašivi čovek, kao što je to meksičkanac Mirela, najednom postao ćutljiv. Da li je zaista najednom postao tako ćutljiv. Ne, što je duže Vajat o svemu razmišljao, dolazilo mu je jasnije u svest, da je taj, inače uvek tako brbljiv čovek, postajao ćutljiv kada bi on doticao tu temu.

Čovek iz Misurija bi to sigurno već mnogo ranije bio zapazio da u grad nije došao polumrtav.

Pogledavši u stranu primetio je kako su se preko vrata — koja su bila malo odškrinuta — naglo zatvorila. Vajat otrča preko, pokuca i pokuša da ih otvori.

Zaključano.

Čovek iz Misurija išao je do kraja prednje strane kuće i onda pođe u malu ulicu koja je vodila u kuću sa dvorišne strane.

Video je lekara kako stoji pred šupom za kola.

Samog.

Do đavola, šta li je tog čoveka nateralo da zaključa vrata!

Vajat se oslonio na ogradu pa viknu: — Hele, Dok, rado bih razgovarao sa vama za trenutak.

— Nemam vremena. Moram...

Maršal preskoči ogradu pa se nađe u dvorištu. — Oprostite, možda to nije baš naročito otmeno, da se na taj način dolazi u posetu jednom lekaru... — ali niste mi dali drugu mogućnost.

— Šta vam to pada na pamet — reče zaprepašćeni lekar. — Odmah da ste napustili moje dvorište!

— To ću učiniti, ali pre toga bih

vam uputio samo jedno pitanje: — Poznajete li sudiju Metjua?

— Iz Dalasa? — omakne se lekaru.

— Da.

— A šta...

— On je moj dobar prijatelj. Još se dobro sećam, kada je nekolicini vaših zgodnih kolega zabranio praksu. Možda se prisećate Doka Ulmeja i Gerfilda? Obojica su proterana i dosta su jadno završili. Gerfild se ubio, a Ulmej je poludeo od alkohola i skočio sa krova jedne krčme i slomio vrat.

Beker je gutao knedle. Zatim je podigao glavu, pa je gledao Vajata preko naočara sa zlatnim okvirom. — Šta zapravo hoćete od mene? — promuća on brzo.

Vajat duboko udahne, pre nego što reče: — Zašto u vašoj kući krijete jednog čoveka?

— Šta se to vas tiče? — omakne se lekaru koji je drhtao. — Uostalom, to je glupost. Ja nikoga ne krijem. Nikoga ne krijem!

— Dobro, onda sada možemo zajedno da uđemo u kuću. I onako morate promeniti zavoj.

Maršal ga je surovo zgrabio za ruku, pa ga je odvuкао u kuću. Uz vrisak, jedna žena skoči u stranu, kada je Vajat odgurnuo vrata.

U hodniku je bio mrak. Levo je primetio jedna otvorena vrata, pa vide da je to kuhinja.

Onaj, ko bi bio unutra, mogao je osmatrati dvorište. Ali čovek koji je malo pre hteo da izađe napolje na glavnu ulicu sigurno ne bi posmatrao dvorište, pošto se razgovor od malo pre vodio dosta tiho. Vajat pođe dalje. Desno je bila soba za dnevni boravak.

Levo ordinacija.

Maršal odlučno otvori zadnja vrata. Ona su naišla na neki otpor. Vajat brzo gurnu lekara napred. Prasu pucanj.

Vajat se bacio na pod.

Iza vrata je stajao indijanski agent.

U ruci je još držao revolver koji se pušio.

Vajat je samo za tren oka pogledao u lekara i video da ga je metak promašio.

O'Brajen je spustio revolver, kada je u strančevoj ruci video deringer.

— Zgodne poznanike imate, Dok. Zašto ste pucali, O'Brajen? — oštro upita maršal.

— Mislio sam — mislio sam, da ste to vil!

— To sam i mislio. A šta vas je to navelo da pucate u mene?

Agent je vratio revolver u futrolu. — Vi me proganjate! — viknu on najednom. — Vi ste mi stalno za petama. Znam to od prvog trenutka, kada sam vas video. Ja vas poznajem. Već sam vas jednom video. Samo ne znam gde. U svakom slučaju vas poznajem!

Vajat je osetio da je lekar stajao za njim. Okrenuo se njemu:

— Mislite na sudiju iz Dalasa, mister Beker. — Zatim pogledavši agenta, reče: — A vi, O'Brajen, nemojte zaboraviti da se pozdravite sa Dokom. Pa i on spada u vaše prijatelje!

Beker se zabulji u indijanskog agenta. — Šta to ima da znači? — upita on muklo.

— Vaš prijatelj O'Brajen je odlučio da ode u večna lovišta — reče

Vajat. — Zato vas sada napuštam, džentlmeni. Prijatno.

I napusti kuću.

Sunce je zašlo.

Vajat je stajao na prozoru svoje sobe gledajući dole na ulicu.

Grad se polako oslobađao dnevne žege.

Ljudi su, istina, izbegavali kantinu „del Sole“, pa su išli preko u „Dancing Deseri“.

I šerif je izašao iz svoje kuće i otišao u krčmu.

Vajat je pošao dole.

Na stepenicama je stajala Marijeta Mirela.

— Maršale!

Zastao je i pogledao Marijetu. Iz sobe, u kojoj je ležao gostioničar, na njeno lice padala je žućkasta svetlost.

— Senjora?

— Pedro bi rado razgovarao sa vama.

Vajat pođe za njom.

Krčmar je ležao na svom krevetu okupan znojem.

— Treba li da idem po lekara? — upitao je Vajat.

— Ne — zastenjao je Meksikanac — samo mi je vrućina. Sedite, mister.

Vajat je seo na stolicu, koju mu je žena pripremila.

Užarenim očima gostioničar ga je posmatrao.

— Morate otići odavde, maršale — rekao je zadihamo.

— Zašto?

— Jer — ah, ovaj prokleti grad je pakao! Ne možete ostati ovde.

Znam da nemate konja, a možda više nemate ni para, da biste kupili dobrog konja. Daću vam jedan predlog: Uzmite mog vranca. Daću vam i svoj opasač i kolt. I pušku možete poneti.

Vajat odmahnu glavom. — Ne, senjor.

— Ne mislim da to tako uzmete. Možete mi poslati novac. Jednom nedeljno u El Bravo dolazi poštanska kočija. Ona donosi ovamo poštu...

Vajatu Erpu se najednom pojavi bora na čelu.

— Zašto da odem?

— Zato što ne spadate ovamo. Zato što ljudi ovde žele da vas smaknu. Kada stvarno budu saznali ko ste, onda vaš život više neće vredeti ni centa.

— Već dosta puta moj život nije vredeo ni centa — prekide ga maršal.

— Si — ali tada je to bila otvorena borba, a u tom vas jedva ko može pobediti. Ali u El Bravu se samo retko vodi fer borba. Mrzim zasede, podmuklost i...

— ...i ipak mi ništa više nećete reći.

— Ne mogu maršale.

Vajat se podiže.

— Dobro, razumem vas. Ne želim dalje da vršim pritisak na vas. Vi ste mi pomogli i ja sam vam zahvalan.

Ranjenik se naglo uspravi.

— Ne, maršale. Ja ih sve mrzim, te pse, te...

— Bandite, recite to samo mirne duše. Ali možete biti bez brige: pronaći ću čoveka koji luta pustinjom Ljano, da vas pljačkao i ubijao.

— Ne, nećete ga pronaći. I ako ga pronađete, onda ćete biti izgubljeni.

— Možda — odgovori čovek iz Misurija lakonski, pa ustade i izađe mrmrljajući poluglasno. — Laku noć.

Držao se mraka verande sve dok nije stigao preko puta kuće trgovca tekstilom. Tamo je seo na jednu klupu. Na ulici je vladala tišina. Samo odozgo, iz krčme, čula se galama. Vajat je posmatrao kuću trgovca tekstilom gotovo pola sata. Upravo kad je nameravao da ustane, začuo je topot konja. Kao prikovan je sedeo osluškujući taj topot — taj ritam — koji je za njega bio kao muzika. Među hiljadama bi ga prepoznao! Tako kasa samo jedan konj! Njegov!

Vajat se brzo sakrio u mrak kapije. Jahač se približavao. Da, to je bio maršalov riđan. Nije bilo sumnje.

Pred kućom trgovca tekstilom čovek je pritegao uzde ne baš mnogo poslušnog konja. Vajat je držao kolt u levoj ruci. Ali je ipak još čekao. Bila je to jedna od njegovih osobina, da je u najkritičnijim momentima umeo da čeka.

Jahač se osvrtao na sve strane, pa onda sjaha i pođe ka dvorišnim vratima Hetlijeve kuće, vukući za sobom konja, koji se opirao. Dvorišna kapija se tiho otvorila. Vajat je čekao još nekoliko sekundi, dok je u dvorištu bilo sve tiho. Onda se odšunja preko ulice.

Kapija je još bila otvorena. Riđan je stajao preko, ispred štale. Podigao je uši i lagano zarzao. Vajat mu je pažljivo prilazio.

Rzanje se pojačalo — i najednom je prešlo u radosno njištanje.

Gore su se otvorila vrata, koja su vodila ka dvorištu.

Čovek iz Misurija ležao je iza koprta za napajanje konja.

— Šta li je to prokletoj ragi?

Odmah zatim se čuo glas trgovca tekstilom: — Ulazi, konj se tek mora navići na tebe.

— Navići! Već me je dva puta udario, kada se ritnuo, a jednom me gurnuo glavom. Ako se ta beštija ne pokori, dobiće batine. Hetli, daj mi jedan bič!

— Kasnije, moramo najpre...

— Čekaj sa tim! Moram ja prvo tom đavolu isterati njegove mušice! Daj mi bič!

— Mildred! — pozva trgovac. — Donesi onaj bič što visi tamo o klinu pored jasalala!

Vajat je čuo lagani hod devojkice kroz dvorište. Vrata od štale su se uz škripu otvorila. Maršal je oprezno gledao prema čoveku gore na vratima. On je još uvek stajao tamo i zavijao cigaretu.

Korito je bilo udaljeno samo tri koraka od ulaza u štalu.

Devojka je izlazila napolje.

Vajat je hteo tiho da je pozove, kada devojka reče glasno: — Bič nije tamo.

Čovek je psovao. — A gde je onda?

— Ne znam. Dobro je što nije tamo. Ne treba da bijete konja.

Čoveku ispade iz ruku napola savijena cigareta. Podigao je glavu i brzim energičnim koracima sišao dole u dvorište.

Na jedan korak pred devojkom zastade: — Šta si rekla? — upita on promuklo.

— Da ne treba da bijete životinju.

— Taaako?

— Da — odgovori ona prkosno.

Tada njegova šaka polete na devojku. Nije pustila ni glasa.

Trgovac tekstilom se pojavio gore.

— Šta se to dešava? — upita on.

— Odlazi! — viknu ljutito onaj drugi. — Imam nešto da razgovaram sa tvojom ćerkom.

Činilo se da se Hetli stresao, a onda se tiho zakikota.

— Tako je to! — Onda uđe nazad u kuću i zatvori vrata.

Devojka je stajala pred čovekom uzdignute glave. — Pustite me da prođem.

— Ha — to bi htela! Slušaj, Mil, nešto ću ti reći: ti ćeš biti moja žena, pa...

Devojka se nasmeja: — Vaša žena? Mora da ste poludeli!

— Postaraću se da sa mnom razgovaraš drugim tonom! — ljutito frknu čovek.

Mildred ga je ponosno gledala.

Čovek je upravo hteo da izbije devojku. Tog trenutka se čovek iz Misurija uspravi. Stao je iza njega, pa ga potapša po ramenu. — Helo, mister — reče on tiho.

Čovek se stresao. Sasvim lagano se okrenu. — Šta — šta hoćete?

— Hteo bi da mi vratite konja.

Tada se čovek baci na stranu. Već se povratio, pa je Vajat odmah video da ima posla sa opasnim protivnikom.

Taj čovek je bio okretan kao mačka i očigledno dosta snažan. Ali njegov noćni protivnik je bio već uz njega, pre nego što je ovaj uspeo da napravi bilo kakav pokret. Udari ga u bradu i on pade.

Devojka tiho reče: — Mister Er...p...

— Strašno mi je žao, mis Mildred, što sam vas tako uplašio. Ali nisam imao drugog izbora.

— Jel' to zaista vaš konj?

— Da, i ako ste bili u Dodžu, onda ste ga sigurno već videli.

Vajat je gledao u onesvešćenog čoveka koji je ležao pred vratima štale. — Ko je to?

— Koul Higinz.

— Prijatelj vašeg oca?

Devojka se podrugljivo nasmeši. — Prijatelj? On preko u Pekosu vodi odeljenje.

— Odeljenje u Pekosu? — Veza je maršalu odmah bila jasna. Taj čovek je bio šef magacina u koji se skladišti takozvano sledovanje za Indijance, koje šalje vlada. O'Brajen je tamo išao po robu, da bi je otpremio u rezervat.

Šta li je taj čovek tražio ovde?

A još je bilo značajnije: kako je došao do riđana?

Vajat je mislio da je stigao do cilja. Ali, na žalost, uskoro će videti da se prevario. Baš naprotiv, izgledalo je da se sve još više zaplelo.

Higinz je opet došao k sebi, pa se strese kao moker pas i podiže se na sve četiri. Onda se nađe na nogama, još uvek omamljen, i pogleda u čoveka iz Misurija. — Šta — šta hoćete?

— Već sam vam rekao: svog konja!

— Ne razumem.

Tada maršal pokaza prema riđanu. — On pripada meni.

Higinz se s mukom nasmeja. — Zar ona raga? Mora da ste poludeli. Ja sam je kupio...

— Kada?

Šef odeljenja pomoći za Indijance ustukne za jedan korak i odgovori mrko: — A šta se to vas tiče?

— Slušajte, Higinz, nemam nameru još jednom da vam objašnjavam da je to moj konj. Pre nego što sa ovim konjem izađem iz dvorišta hoću da mi kažete od koga ste ga kupili.

— To vas se ništa ne tiče! — frknu čovek. — I nemojte da se usudite da dotaknete konja. On pripada meni!

Vajat lagano zviznu. Tada se konj otrže od stuba za koji je bio privezan i pride.

Vajat se vinu u sedlo. — Otvorite kapiju, Higinz!

Higinz prasnu: — Dole sa mog konja! Ili...

U maršalovoj ruci bljesnu revolver. — Rekao sam da otvorite kapiju!

Čovek je ukočeno stajao.

Tada devojka otrča ka kapiji i otvori je.

Čovek iz Misurija nategne oroz revolvera. — Idite ispred mene, Higinz!

Čovek pođe lagano. Ispred šerifove kancelarije Vajat siđe iz sedla.

— Napred. — Ulazite!

Higinz se hitro okrene i pođe na protivnika.

Cev revolvera mu je bila upearena u grudi.

Vajat ga je gurao u kancelariju, pa uze ključ sa stola i gurnu čoveka u drugu ćeliju.

Ranjeni kauboj je užarenih očiju sedeo na svom ležaju. Posmatrao je šta čovek iz Misurija radi, ali nije progovorio ni jednu reč.

Ali je zato Higinz urlao. Drmao je rešetke kao da je poludeo. — Šta to pada na pamet ovom čoveku! Ko li je on da poštene ljude sme...

— Od koga ste dobili konja? — upita Vajat, ne osvrćući se na njega. Higinz opsova.

— Dobro — odgovori maršal. — Onda ćete visiti kao kradljivac konja!

— Visiti? Ja? Jeste li poludeli, čoveče! Ja sam...

— Znam ko ste, Higinz. I ako mi ne možete reći odakle vam onaj konj, onda ćete završiti u El Bravu. Već će se pronaći drugi čovek, koji će voditi odeljenje u Pekosu, možda čak bolje nego što ga vi vodite!

Posle toga izađe napolje.

Bilo je jasno da Higinz spada u O'Brajenovu i Hetlijevu kliku. Sigurno je i gradonačelnik bio povezan sa tom bratijom, možda čak i šerif, berberin i Dok pa i drugi.

Za trenutak je Vajat pomislio i na Mirelu. Ne, nije mogao poverovati da i onaj debeli gostioničar, koji se tako iskreno zauzimao za njega, da i on spada u tu bandu. Ali je bilo očigledno da je gostioničar više znao, nego što je hteo da kaže.

Kad je maršal izašao na ulicu, devojka je stajala kod konja.

— Mister Erp — šaputala je ona.

— Da?

— Molim vas idite. Pa vi ste sada dobili svog konja...

Vajat odmahnu glavom. — Ja moram da pronađem i svoje oružje — i čoveka koji je pucao na mene, Mildred. Možda mi vi možete pomoći. Tražim jednog čoveka koji liči na indijanskog agenta. Samo je nekoliko godina mlađi.

Tada se devojka okrenu. Sasvim tiho je rekla. — Odjašite iz grada, mister Erp. Molim... — Onda lagano pođe ka kući.

Vajat stisnu zube, odveza riđana i vinu se u sedlo.

Poštanska stanica je bila u zadnjoj kući. Maršal odvede svog konja u usku ulicu, koja je vodila između pošte i susedne zgrade. On potapša konja po mišićavom vratu i nešto mu je tiho govorio. Konj je rzanjem pokazivao radost što je opet našao svog gospodara. Sve nevolje, koje su ga snašle od kad je bio odveden, bile su sada kao rukom odnesene.

Vajat je privezao uzde o balvan i ušao u kancelariju upravnika pošte. Gorela je samo mala petrolejka.

Poštari, čovek izmučena lica, gledao je u Vajata. — Da? — reče on a onda ga je prepoznao. — Vi ste to! — Skočio je sa stolice i stao pored kancelarijskog stola. — Šta ćete vi ovde?

Vajat priđe bliže stolu. — Tražim jednog čoveka!

— Da? — jedva promuća čovek.

— Vi ga poznajete!

— Ne!

Vajat nagnu glavu na stranu. — Ne tako brzo, mister. Pa vi još i ne znate koga ja tražim.

— Ipak — ja — ne, ah, pustite me na miru. Ja ne znam ništa.

Vajat tresnu rukom o sto. — Čoveče, vas plaća Wells Fargo Kompanija! Kolonel Inguson će se mnogo obradovati kada čuje da ima jednog upravnika pošte koji sedi u jed-

nom banditskom gnezd u ali štiti zločinca!

— Kolonel Ferguson...? — izgovori ovaj skoro šapatom. — Gneздо bandita...? Štitim zločinca? Mister, ja ne štirim nikakvog zločinca! Ja ne poznajem čoveka koga tražite! Kunem se...

Vrata su se uz tresak zalupila. Maršal je stajao na verandi. Bilo je beskorisno: u tom prokletom gnezd u nije postojao ni jedan čovek koji bi mu pomogao da pođe dalje. Svi su se plašili. Uopšte je izgledalo da je tim El Bravom u kome je izgleda uvek bila užasna vrućina, pre svega vladao strah.

Postojala je neka tajna — koju su svi oni znali. Ali o kojoj se niko nije usudio da govori.

Čak i oni na Vebovom ranču su je znali!

Vajat je zurio u mračnu kolarevu kuću. Nije znao da ga je stari Grinfut tog trenutka posmatrao iza zaves e.

Kad je jahao ulicom, kolar je otvorio prozor.

— Polazite li konačno iz grada? Hvala bogu! Bilo je već i vreme! — onda je uz tresak zalupio prozor.

Maršal je odjahao iz grada.

Poterao je najpre konja u kas, a zatim u galop. Išao je ka jugoistoku.

Kada su se pred njim pojavile zgrade ranča, čovek iz Misurija je zaustavio svog konja, pa ga je oko trista jardi vodio za uzde.

Gde li je bio pas?

Tiho zviznu, ali sve je ostalo tiho.

Vajat priveza triđana o kapiju i pođe pored drvenih zidova zgrada prema baraci za momčad: Svuda je vladala tišina.

Nigde nije gorelo ni jedno svetlo.

Maršal je stigao već skoro do barake, kada začu neki šum i on se hitro okrenu.

Iza njega je čučala crna mačka. Ona je skočila sa krova, pa je tužno mijaukala.

Čovek iz Misurija se okrenuo ponovo ka vratima i tiho ih otvorio. Osluškivao je unutra. Duboka tišina je vladala i tamo.

Dve minute kasnije, maršal je znao da je baraka za momčad bila prazna — deset minuta kasnije znao je da ni preko u ranč erovoj kući nije bilo ni žive duše, da je i štala i sve ostalo bilo prazno.

U koralu nije bilo nijednog konja.

Veb ranč je opusteo. Maršal je hteo da se okrene i da pođe ka svom konju, ali usred koraka zastade.

Preko, najviše na dvadeset jardi, stajao je usred kapije jedan čovek. U ruci je držao pušku. Vajat je buljio u njega. Pokušavao je da ga prepozna po silueti.

Tri, četiri sekunde bila je mučna tišina. Onda čovek viknu: — Da se nisi pomakao, amigo!

Vajat je zastao.

Osluškivao je pažljivo glas onog čoveka. Ne, on nije poznavao tog čoveka.

— Da, amigo, tvoj životni put se ovde završava.

Vajat nije ništa odgovarao.

— Samo bih hteo da znam ko te je poslao ovamo!

— Niko! Tražim samo čoveka, koji me je napao gore u pustinji.

— Da, znam to. A ko te je poslao ovamo?

— Već sam rekao jednom: niko!

Tražim čoveka koji još uvek ima moje oružje!

Čovek se usiljeno nasmeja. Onda se ponovo izdera. — Slušaj, dečake, oružje ti više nije potrebno. Ti ćeš sada umreti. I to od metka iz vinčesterke! Da se nisi makao, inače ću odmah pucati! Hteo bih pre toga još nešto sa tobom da razgovaram.

Sada je čovek iz Misurija bio taj koji se smejao, iako njegov položaj nije baš bio za smeh. Revolver mu ne bi mnogo pomogao. Situacija je bila prokleta slična onoj iz pustinje. I onda ga je protivnik držao u šahu sa puškom.

— Prestani da se smeješ! — vikao je čovek preko dvorišta. — Hoću da znam ko te je poslao u El Bravo!

Tada maršalu sinu jedna ideja.

On zviznu. Konj je odmah povukao uzde. Čovek sa puškom se uplašio i naglo se okrenuo...

Istog trenutka maršal elastičnim skokom skoči ka rančerskoj kući. Već je skoro stigao do vrata kad začu prvi pucanj. Metak udara u drvo do njega.

Pre drugog pucnja maršal je već bio u zgradi. Otrčao je ka jednom širokom prozoru na zadnjoj strani zgrade, otvorio ga i iskočio napolje. Odmah zatim se popeo na krov. Ležeći potrbuške na drugoj strani krova, privlačio se ka vrhu.

Kad je mogao da pogleda preko krova vide da je kapija bila prazna. Čovek je nestao.

Vajat je ostao mirno da leži i osluškivao je.

Prolazili su minuti.

Tada ispod sebe začu škripu vrata.

Neka stolica se preturila i jedan pucanj prasnu.

Vajat se podigao i požurio ka severnoj strani krova, odakle nije bilo tako daleko do kapije.

Ali i zločinac se setio da će čovek pokušati da stigne do svog konja.

On se šunjao uz zid kuće i otrčao do ograde korala. Tamo se sakrio.

Vajat je nepomično ležao na krovu zgrade. Prošlo je deset minuta, četvrt sata.

Bandit je čučao, vrebajući kao lovac.

Vajat ga je posmatrao.

Ne, ni oдавde ga nije mogao pogoditi revolverom. Ako bi sada skočio, sa krova, onda sigurno ne bi stigao ni do pola puta do ograde, a metak iz vinčesterke bi ga već stigao.

Morao je da čeka.

Njegovo strpljenje bilo je stavljeno na tešku probu.

Tek kada je bilo prošlo pola sata, čovek kod kapije se digao i oprezno, korak po korak, pošao pored šupe za alat do rančerske kuće.

Kad je stigao na verandu, čovek iz Misurija kliznu sa krova. Skok je prouzrokovao samo slab šum, ali čovek ga je čuo, hitro se okrenuo i odmah je pucao.

Ali odstojanje preko širokog rančerskog dvorišta je bilo suviše veliko, a mesečina je varala.

U dugim skokovima Vajat se pribacio pored ograde prema kapiji. Sasvim pored stuba je stao i bacio se na zemlju.

To je bila njegova sreća.

Bandit je gađao u stub koji se jasno ocrtavao na mesečini.

Metak je udario u drvo.

Vajat skoči na konja, istovremeno otrgnuvši uzde. Nagnut sasvim

uz vrat verne životinje, maršal je odjurio napred.

Ali nije ni pomislio da beži. Iako u futroli na sedlu nije imao pušku.

U velikom luku prilazio je ranču sa jugozapada i zastade na jednoj uzvišici na pola milje od ranča.

Ostavio je ridana u jednom udubljenju, a on je satima ležao gore na vrhu.

Na istoku se već rađao dan, kada je iznenada čuo topot konja.

Sa zapada je nailazila grupa jahača.

Veliki pas je lajući trčao ispred prvog jahača.

Bio je to Ingo Veb i njegovi kauboji.

Vajat se digao i pošao ka konju, pa uzjaha i pođe ka ranču.

Sa istoka se nebo zarumenilo, bacajući čarobnu svetlost na okolinu.

Rej je bio prvi koji je spazio jahača na kapiji. Bio je tako zapanjen, da mu je sedlo, koje je držao, ispalo iz ruke.

— Revolveraš! — viknu on.

I ostali kauboji su zastali u poslu. Revolveraš Lari His se više nije nalazio među njima.

Ingo Veb je stajao gore na verandi svoje kuće.

Za ljude je bilo gotovo neshvatljivo to što se stranac usudio da dođe.

Vajat je jahao do stepenica koje su vodile na verandu i pogledao u rančera.

Veb ga je gledao. — Šta hoćete? — reče posle nekog vremena.

— Da govorim sa vama.

— Ne znam šta biste imali sa mnom da razgovarate! Sigurno neće biti ništa važno.

— Bilo je dovoljno važno da no-

ću dođem ovamo na ranč. Uostalom, ranč je bio sasvim prazan i napušten...

— Da. Svi smo bili na livadi!

— Ali me je ovde ipak pozdravio jedan čovek.

— Jedan čovek?

— Da. Čovek sa puškom. Utrošio je na mene nekoliko metaka, ali onda smo se jedan drugom izgubili iz vida. Mislim da je to bio jedan moj stari poznanik.

— Pričate gluposti, čoveče! Nemojte me džabe zadržavati!

Vajat se osloni na sedlo. — Čovek koga tražim — zločinac je. On i njegov saučesnik su me napali gore u pustinji, ranili i opljačkali. Onaj drugi sada leži u pesku.

Tada priđe predvodnik. — Ta priča nam je već poznata, mister!

Rančer mu naredi da ćuti. — Čoveče, mi sa tom stvari nemamo ništa — objasni Veb. — Šta onda tražite tu?

— Ja sam tog čoveka tražio u gradu. Svi ljudi ga poznaju. I vi ga poznajete.

— Šta vam pada na pamet? Ta ideja je jedna...

— Samo polako, rančeru — prekide ga maršal. — Možda sada jedan od vaših momaka drži revolver upečen u mene. To bi bilo veoma jednostavno rešenje, zar ne? Ali za to ste previše pametni. Vi ne biste želeli da više ljudi zna za takvo ubistvo. Da me obese u gradu uz pomoć šerifa i gradonačelnika to bi bilo već bolje. Slušajte, Veb, nikada ne bih došao na pomisao da vi imate nešto sa onim lopuzama koje se gore šunjaju po pustinji. Ali vaše čudno-

vato ponašanje u gradu, ponašanje vaših ljudi — sve vas to odaje!

— Gluposti — šta bi to imalo da me odaje? Ja ne poznajem tog misterioznog zločinca, koga navodno tražite. Ja mi vas ne poznajem i ja...

— Vi me ne poznajete, ali ste ipak hteli da me obesite.

— Ako se smesta ne izgubite, onda će se to još i desiti! — vikne Rej.

Vajat ga i ne pogleda, kad je rekao rančeru: — Naredite tom goniču krava, da učuti već jednom. Inače ću još jednom morati da ga učim redu!

To je već bilo suviše.

U dvorištu je vladala mučna tišina.

Vajat je gledao u odgajivača stoke. — Onaj čovek je noćas bio u vašem dvorištu, Veb. On se ovde vrlo dobro snalazi. Sem toga, izgleda da je ovde vas tražio...

— Prestanite! — izdera se rančer, drhteći od besa. Najednom njegova ruka polete ka srcu, pa se zari u prsluk. Veliki čovek se zanjše i pade na verandu.

Kauboji su ukočeno stajali.

Vajat siđe sa konja i pođe na verandu.

— Stoj! — viknu Rej.

Maršal se okrenu. — Skloni taj kolt, Rej! — Onda je pošao mirno ka rančeru, koji je pao, nagnuo se nad njega i pogledao ga u lice.

Odmah je znao: rančer Ingo Veb je bio mrtav. Makako to nepojmljivo izgledalo u prvom trenutku, ali taj na izgled snažan i tako zdrav čovek umro je od srčanog udara.

Vajat se uspravio. Pogledao je u ukočena lica kauboja.

— On je mrtav!

Divljim okokovima Rej pojuri na-

pred. Na stepeništu se sudario sa maršalom.

Vajat ga odgurnu nazad, držeći uperen kolt u njega.

— On je mrtav, Rej! Umro je od srčanog udara!

Rejove oči su lutale amo-tamo. Onda taj čovekoliki majmun ponovo pojuri napred, ali se taj napad završio jednim Vajatovim udarcem u njegovu glavu.

Ostali kauboji nepomično su stajali.

Vajat se vinuo u sedlo. — Vaš gazda je mrtav! Možda vam nije poznato šta ga je ubilo. Ali u jedno sam siguran: da bi ste najbolje uradili, kada bi ste sada brzo otišli odavde.

Zatim lagano pođe ka kapiji.

Tada se jedan dežmekast momak prodera za njim: — Ja nemam ništa sa Četom.

„Čet!“ — kao ubod igle prođe mu to ime kroz mozak.

Do đavola, gde li je već čuo to ime?

Preko u Orlu, bilo je to u kancelariji šerifa, tamo ga je izgovorio jedan šerifov pomoćnik.

Džubel Čet!

I još negde ga je čuo. Sasvim kroz maglu se sećao. Možda ga je čuo tamo gore u pustinji, kada je bio polusvestan i kada je ležao licem okrenutim ka pesku? Zar nije onda gostioničar izgovorio to ime.

Ili je to bilo u mansardnoj sobi, kada je ležao u bunilu? Da li je onda ponovo čuo to ime.

Možda ga je i šerif izgovorio, kada su ga Mirela i on pronašli pored kola one noći, kad je zbog slabosti pao sa sedišta kola.

Maršal se nije mogao setiti. U svakom slučaju je znao da je još neko izgovorio to ime pored onog malog pomoćnog šerifa u Orlu.

Lagano je sada okrenuo konja. — Da, tako se zove: Džubel Čet!

Dežmekasti kauboj prebaci sedlo preko konja. — Ja nemam sa njim nikakve veze! Ja odlazim!

Najednom su i ostali kauboji bacili sedla na svoje konje. Sedeli su na konjima sa namerom da pođu kroz kapiju.

Čovek iz Misurija je zastao.

— Da li je vaš gazda naredio onu gužvu u Mirelinoj krčmi?

Ljudi su spustili glave.

— Ili je to bio vaš nadzornik?

Tada onaj dežmekasti promrmlja. — Ne, Rej je tupav, ali nije... — Pogleda u druge, pa onda vikne. — Da, svedjedno mi je šta mislite! Ja zaista nemam volje da visim za rančera! Ja svakako ne! A da je taj čovek neki državni službenik, to sam znao kada sam ga video u glavnoj ulici! Ja ću odjahati! Ja nisam nikom ništa učinio. Kin je bio idiot kada je pucao na gostioničara. On je to činio iz besa, zato što je gostioničar stao uz vas! Sada će zbog toga posetiti.

— Mirela nije mrtav — odgovori maršal. Znao je da sada mora biti veoma oprezan, ako želi više da izvuče od tog priprostog momka.

Kauboji su zastali pred njim, gledajući ga bezizrazno.

— On je noćas bio ovde — reče Vajat poluglasno.

Kauboji su ćutali.

Tog trenutka Rej je opet došao k sebi. On se uspravi i opipa svoju glavu. Onda primeti stranca. Ponovo je njegova ruka pošla ka revolveru.

Ali dežmekasti je već držao kolt u ruci. — Ostavi konačno tu pucaljku u futroli, Rej! Ne želimo zbog tebe da visimo!

Rej ustade i priđe bliže. U njegov mali mozak nikako nije moglo da prodre šta se to ovde zapravo odigravalo.

— Dole s konja! — derao se on.

— Pustite ljude neka odu! — odgovori Vajat.

Rej se brzo okrenu. — Vi ćete sada otići oдавде, vi, prokleti...

Tada dežmekasti siđe sa konja i priđe bez žurbe nadzorniku i udari ga drškom revolvera po glavi.

Ovaj se kao vreća sručio na zemlju.

— Najbolji je kada ćuti — mirno reče čovek. — Sem toga, dovoljno je govorio.

Vajat pogleda kauboja. — Kako se zovete?

Kauboj proguta. — Ja sam Džo Blisen, ali vam kažem da ni ovi ostali nemaju nikakve veze sa Četom. Baš ništa! Bandit je nešto znao o rančeru. Samo tako se može tumačiti to da mu je Veb uvek pomagao. I noćas smo morali nepotrebno da čekamo na poštanskoj stanici za menjanje konja na poštanskim kolima, samo zato što je bandit hteo da ga sretne.

— A zašto je kompletna momčad morala da ide sa njim?

— Da, to je stvarno glupost, kakve do sada nije bilo.

Ne, to ni u kom slučaju nije bila glupost. Vajat je to sam shvatio. Bandit je nekim lukavstvom sklonio sa ranča rančera sa svim ljudima. Možda je imao nameru da opljačka

rančera. Sigurno ta ideja nije bila nemoguća. A to što je Veba i njegove ljude češće nekuda pozivao, takođe je moralo imati svoje razloge. Vajat je pretpostavljao da je bandit pomoću ovih kaubojza hteo nekoga da skrene sa pravog puta.

Tada je čovek iz Misurija u znak pozdrava podigao ruku do ruba šešira, onda još jednom pogleda ka neživotnom rančеровом telu, pored koga je sedeo veliki pas, pa je onda odjahao kroz kapiju.

Dakle, tako, onaj jahač iz pustinje se zvao Džubel Čet! Čovek, koji ga je napao i opljačkao. Čovek koga se plaši čitav grad i jedna kompletna rančerska momčad.

Bilo je kasno popodne kad je čovek iz Misurija ujahao u glavnu ulicu El Brava. Opet je bilo strašno vruće.

Vajat sjaha ispred berbernice, priveza konja u hlad i pope se na verandu.

Berberin je dremao kao i prilikom prve maršalove posete u uglu svoje radnje.

— Brijanje! — Maršalov glas je bio dovoljan da berberin poskoči.

Vajat se spustio u stolicu.

Dugi berberin je prilazio i već mu je ruka pošla ka bradi mušterije, da bi izgovorio svoju uobičajenu rečenicu „Još je rano“, kada ga čovek iz Misurija uhvati za ruku.

— Brijanje, mister! I to brzo i čisto! Imam danas jedan sastanak sa Četom Džubelom.

Dugi berberin se strese i britvu, koju je počeo da oštiri, ispusti iz ruke.

— Brijanje — opomenu ga maršal oštro.

Kad je četvrt sata kasnije stajao na verandi, primetio je preko Mirelu kako stoji pored svojih vrata. Lakim pokretom debeljko ga pozva.

Vajat pređe ulicu.

Kad je Vajat bio na najvišoj stepenici, koja je vodila na verandu, gostioničar reče uzbuđenim glasom: — On se zove Čet!

Mislio je da je time izdao jednu veliku tajnu.

— Znam, Džubel Čet — dopuni ga maršal.

Mirela se strese i stavi kažiprst na usne. — Budite oprezni, maršale — šapnu. — Ovde i zidovi imaju uši! Svi u gradu ga se plaše.

— Vi mislite, njegova banda?

— Banda? Ne, on je sam. To jest, do pre nekog vremena se Rik Hanter povlačio za njim...

Vajat ga prekide: — Dakle, onaj čovek što je pokopan gore u pesku, zove se Rik Hanter?

Mirela klimne glavom. Ruke su mu lagano podrhtavale. — Moramo ući u salun, maršale. Ovde bi nas neko mogao čuti. A ja nemam nikoga ko bi stao uz mene. Da nisam spasio gradonačelnikovu ženu od zmiје, već bih davno bio likvidiran.

I onda je Vajat čuo malu priču, kojoj je gostioničar imao da zahvali svoj opstanak u gradu, zbog koje je mogao nešto bolje da prolazi od drugih ljudi.

Jednom je opet išao za O'Brajenom za vreme njegovih noćnih šetnji, kad je kod zadnjih kuća čuo jedan krik.

Gradonačelnikova žena stajala je ukočeno u svom dvorištu, buljeći u jednu zmiју, koja se sa peska spremala da skoči na nju.

Pedro je jednim metkom ubio.

Vajat je slušao tu priču. Nije joj pridavao naročiti značaj, ali ono što ga je u tome interesovalo bio je velik uticaj koji je gradonačelnik imao u El Bravu.

Tada mu kao munja sinu kroz glavu: — Gradonačelnik je taj koga se svi plaše. A Čet je njegov rođak!

Vajat proturja bradu i osloni se na zagrejani stub verande. — Sinjor Mirela, ne morate ništa odati. Znam već dovoljno. Ja ću sada ići kod gradonačelnika da ga pitam za njegovog zeta.

— O'Brajena? — upita on.

— Ne — njegovog brata.

Mirela proguta knedlu, onda spusti glavu i okrete se.

— Kuda ćete? — upita ga Vajat.

— Idem po svoju pušku — reče debeljko umornim glasom.

Čovek iz Misurija ga uhvati za ruku. — Hvala, amigo. Bolje ležite i odmorite se. Još dosta loše izgledate.

— Imam dovoljno razloga za to. — Prođe kroz pomoćna vrata i pola minute kasnije maršal je čuo kako ne unutra repetira jedna puška.

— Pedro, ostavi pušku! — vrisnu Marijeta. — Moraš misliti na mene. I na oca: još mu nije dobro. Mi ne možemo sami da vodimo kantinu! Madre mia!

Ali Mirela je već bio na vratima. — Može li maršale? — upita on blistavog pogleda.

Vajat klimne glavom.

Mirela opipa svoj zavoj. — Do đavola, ala ova stvar smeta.

Vajat pređe preko ulice prema šerifovoj kancelariji.

Ted Danser je sedeo i hrkao za

svojim stolom. Dve muve su zujale u prostoriji.

Ranjeni kauboj Kin i Kol Higinz sa mržnjom su gledali u stranca.

Vajat za sobom zalupi vrata. — Danser!

Čuvar zakona skoči i zatetura se. — Da... Pospanim očima buljio je u došljaka. — Vi? Vi ste još ovde? Mislio sam da konačno mogu pustiti onu dvojicu!

— Kauboja možete pustiti. Potrebna mi je čelija. Onaj drugi ostaje u zatvoru.

Danser klimnu glavom. Onda reče promuklo: — To ću učiniti, mister!

Odakle li sada ovaj respekt, koji je šerif imao pred njim? Vajat je mislio da sluti istinu, ali će uskoro videti da nije bilo tako. Danserova poslušnost jednostavno je došla iz poštovanja prema čoveku koji je umeo brzo da rukuje sa revolverom i koji je imao čeličnu pesnicu.

Tada se Higinz svom snagom baci na vrata i zaurla: — Ko ste zapravo vi, jel?

Vajat se okrete. — Zovem se Erp! Vajat Erp!

Šerifu ispade iz ruke prsten sa ključevima.

I Kol Higinz se smirio.

Geri Kin zinuo je, pritiskujući ranjenu ruku na grudi.

Sva trojica ponovila su obe reči: — Vajat Erp!

Maršal pogleda Dansera.

— Hajde, pustite ga napolje! Ne-ka se čisti iz grada.

Kauboj je stajao ispred otvorenih vrata čelije. Gledao je u maršala sa nevericom u očima, pa onda obrisao čelo zdravom rukom.

— Zar ste vi zaista Vajat Erp? Maršal iz Dodža?

— Da, a sada odlazite!

— Ali ja sam gostioničara...

— Ma ne! Njemu je već skoro sasvim dobro! A sad napolje!

Kim dohvati svoj opasač sa koltom, opasa ga i pođe napolje.

Vajat pogleda šerifa. — A sada slušajte, mister Danser! Ja ću poći preko kod gradonačelnika i pozvaću Četa Džubela da pođe sa mnom ovamo.

Danser pođe korak nazad. — Ne...! — ote mu se.

Higinz najednom preblede.

Vajat ga pogleda. — Pa to je bio čovek, koji vam je prodao konja! Isti čovek koji je ovamo u El Bravo doveo svog brata, indijanskog agenta, koji je Hetlija...

Higinz se povuče do ležaja. — To vam neće uspeti — promuća on. — Nikada.

Vajat izađe napolje.

Išao je sredinom ulice. Pedeset jardi pred kolarevom kućom zastade.

— Gradonačelniče!

Neko vreme je vladala tišina, onda neko otvori prozor.

— Šta još tražite u gradu?

— Ja ću gradonačelniče otići još danas, samo pre toga moram da uhapsim jednog čoveka!

— Jednog čoveka?

— Četa Džubela!

Ove dve reči metalno odjeknuše na ulici.

Više ljudi ih je čulo. Svi su se stresli.

Ali ipak je to bila samo hazardna igra čoveka iz Misurija. Pa on nije ni znao da li se zločinac malazi u

kući gradonačelnika. On je to samo slutio.

Hteo je odmah da dobije odgovor — i dobio ga je.

Kolareva kapija se otvorila. Teturajući se, indijanski agent izađe na ulicu. Bio je pijan. Neko ga je izgurao na ulicu. — Odlazi! — uzviknu on maršalu, preplićući jezikom.

— Stani! Ted! — začu se jedan oštar glas, koji je maršal poznavao sa ranča. Bio je to glas Džubela Četa.

Indijanski agent pokaza na dvorište. — Moj brat je unutra, mister! On će me odmah ubiti, ako ne odete.

— Dođite ovamo, O'Brajen! — pozva Vajat agenta.

Ovaj mu priđe, teturajući se. — Ne mogu ništa promeniti, mister — on me je uvek prisiljavao. Otkada se on ovde pojavio, svi ga se plaše. Svi imaju strah — strah — strah.

Odjeknu jedan pucanj.

Agent vrisnu i posrćući pođe još nekoliko koraka napred. Onda pade u pesak.

Gradonačelnik izađe bled kao kreč.

— Ko ste vi? — vikne on na čoveka iz Misurija.

— Zovem se Erp.

Tada se kapija sasvim otvori — čovek koji je izašao na ulicu nije bio niko drugi do bandit iz pustinje.

Lagano, kao divlja zver, kao grabljivica, pođe ka sredini ulice. Oči mu se skupiše u uske prореze. Od maršala ga je odvajalo samo sedam jardi.

— Vi ste Vajat Erp? — upita on.

— Da! Ruke u vis, Čet!

Zločinac je gledao u maršala. Ruke je držao dole, pored koltova.

— Vajat Erp! — reče on tiho. On-

da najednom poče resko da se smeje. Od tog smeha ljude je prolazila jeza. — Dakle, Vajat Erp! Tako, dakle, naišao sam dakle na pravo zmijsko gnezdo.

— Rekao sam, Čet, ruke u vis!

Bandit nagne glavu u stranu. — To sam hteo još noćas! Da znam ko ste. Sada znam. Vajat Erp! Grom i pakao! Da niste pustinjska buva, to sam shvatio još onda kada vas više nisam našao gore u dunama. Ali...

— Ruke u vis!

Tada banditova desna ruka polete munjevito ka koltu, ali sa napola izvučenim oružjem zastade kao oduzet. Široko razrogačenim očima razbojnik je gledao u kolt, koji je maršal uperio u njega.

Prasnu pucanj. Ispalio ga je indijanski agent. Zakrvavljenih očiju posmatrao je svog brata.

Čet Džubel je zapanjeno gledao strelca, pa se onda lagano okrenuo i pao u uličnu prašinu.

Vajat odmeri O'Brajena pa poče ka banditu.

Metak je pogodio otpadnika pravo u srce. Bio je mrtav. Niko nikada nije saznao tajnu koja ga je vezivala uz nesrećnog rančera Veba.

O'Brajen je međutim bio ranjen

u pluća, ležao je dva meseca pa ponovo stao na noge. Posao indijanskog agenta je napustio.

Kol Higinz više nije bio šef skladišta u Pekosu, smenili su ga.

Trgovac tekstilom Hetli je sa porodicom napustio grad.

Gradonačelnik je umro nekoliko nedelja docnije od uboda nožem, koji je dobio u jednoj tuči u salunu „Pustinja”.

U gradu je postojao samo jedan čovek, koji je imao razloga da bude srećan i ponosan: Pedro Mirela, gostioničar i vlasnik kantine „del Sole”.

Kad je njegov tast ozdravio Mirela se postarao da stari bude izabran za gradonačelnika. On je od trenutka, kada je El Bravo bio oslobođen terora Džubela Četa, postao najugledniji čovek u celoj pokrajini.

Četa su sahranili van groblja. Na drvenom krstu sada je pisalo njegovo pravo ime: Džubel O'Brajen.

Vajat je kod kolara u Džubelovoj sobi našao svoje oružje, bisage i novac koji je bio sakriven u bisagama.

Kada se oprostio od Mirele, Vajat je napustio El Bravo i odjahao prema jugoistoku.

K R A J

ČETVRTKOM
U PRODAJI

PANORAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

DRUGI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U J U N U

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

VAJAT ERP

BROJ 38

CENA 1 D.

DO K HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

ŠERIF IZ FARLEJA

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠICA 1.

ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

JUN 1969.